

Több mint nyolcvan gyerek vakációját tették szebbé

Nagy élmény ez a tábor!

Fotó: Nagy Tibor

Tizennegyedik éve igyekszik olyan gyerekeknek is vakációs élményt nyújtani a Solidaris Egyesület lelkes csapata, akiknek egyébként nem lenne részük nyári táborozásban. Idén a támogatóknak köszönhetően két, egy-egy hetes, ottalvós tábor szerveztek Bedében, a fejlődő és szépülő, festői környezetben mintegy nyolcvan gyereknek. Míg az előző években többnyire nehéz helyzetben lévő gyerekeket táboroztattak,

újabban egyre több olyan gyerek csatlakozik hozzájuk, akiknek a szülei állják a költségeket, mivel szeretnék, hogy csemetéjük megismerje azt az értékrendet, amit a Solidaris tábor képvisel.

Menyhárt Borbála

(Folytatás a 6. oldalon)

Ne feledje
idejében
megújítani
előfizetését!
Ha előfizet,
biztosan
kézhez kapja,
FÉLÁRON!

Népújság-sátor a Forгатagon

Olvasóink visszajelzéseire is számítva a lap munkatársai az idei Forгатagon nemcsak tudósítóként lesznek jelen, hanem élő Népújságként a közösséget foglalkoztató kérdéseket vitatják meg a felkért szakemberekkel a várban.

2.

A Nyugatnak meg kell értenie a kelet-európai történelmet

„Bízom abban, hogy ha kitartunk amellett, hogy saját kulturális értékeinket, történelmünket, hagyományainkat elmagyarázzuk nyugat-európai társainknak, akkor sikerrel fogunk járni, és Európa valóban közösséggé válik” – közölte Navracsics Tibor.

3.

Jópofa, szőrös figurák nyelvtanári szerepben

A több mint húszfős „bábcsalád” nemcsak az aprónép szórakoztatását szolgálja, hanem a kellemeset a hasznossal alapon Hajni a mókás, szerethető figurák segítségével a román nyelvet próbálja megismertetni és megszerettetni az óvodás korosztállyal. Erre egy sajátos, bábos foglalkozást is kidolgozott, ami októberben indul Marosvásárhelyen.

7.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Régi árakkal dolgozunk, nem drágítottunk!

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Rekordfinanszírozás krízis idején

Mózes Edith

Folyik a nyilatkozatháború a koalíciós pártok vezetői között, hiszen nyakig vagyunk a bajban. Gazdasági szakértők szerint az év második felében mérséklődik a (dübörgő) gazdaság dinamikája. A pénzügyminiszter elismerte, hogy fennáll a „recessziós elemek” és a gazdasági lassulás veszélye. A koalíció sokszor hangoztatott egysége inog, nincs pénz a beígért fizetésemelésre, nyugdíjemelésre, az energiaszámlák kompenzálására. A pénzügyminiszter szerint az állampolgárok azért nem érzik a gazdasági növekedést, mert „erodálja azt az infláció”. A kormány fő gondja az infláció csökkentése, amely 15 százalékkal ugrott meg, miközben a gazdasági növekedés 5 százalékos.

A pénzügyi tárca vezetője azonban „elfelejtette” megemlíteni az Állandó Választási Hatóság (AEP) számára elkülönített többletpénzt.

A kormány rekordfinanszírozást nyújt, anélkül, hogy választási év lenne, áll az Expert Szakértői Fórumnak (EFOR) a kormányhoz, a kormánykoalíció vezetőihez és az AEP elnökéhez intézett levelében, amelyben a politikai támogatások finanszírozására szánt pótlólagos keretek leállítását kéri.

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCC.CCCCC

AUGUSZTUS

25., csütörtök

A Nap kel
6 óra 33 perckor,
lenyugszik
20 óra 15 perckor.
Az év 237. napja,
hátravan 128 nap.

IDŐJÁRÁS

Részen napos
Hőmérséklet:
max. 32 °C
min. 14 °C

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

*Isten éltesse!

Ma LAJOS és PATRÍCIA, holnap IZSÓ napja.
IZSÓ: vagy az Ezsau alakváltozata, vagy a József régi Izsóf változatának rövidülése, esetleg az Izsák becézése.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2022. augusztus 24.

1 EUR	4,8818
1 USD	4,9078
100 HUF	1,1858
1 g ARANY	276,0922

Folknep a várban

Örömkre szolgál, hogy a minden évben megszervezett Vásárhelyi Forगतag fesztiválon a Maros Művészegyüttes is jelentős szerepet vállal.

Augusztus 27-én, szombaton a Maros Művészegyüttes folknapot szer-

vez a várban, ahol a néptáncé, népdalé, muzsikáé és jókedvé a főszerep. Tánccos lábú ifjúsági csoportok lakják be a vár udvarát, amelyek Maros megye különböző vidékeiről érkeznek. Zenél a Maros Művészegyüttes zenekara. Az

énekelni vágyókra is figyelünk, ugyanis népdaltanításra is sor kerül Kásler Magda irányításával.

A délután csúcspontja a Maros Művészegyüttes előadása lesz 16 órától, Határokon át címmel. Az előadás, a bartóki utat követve, a magyar nyelvterület változatos, tarka táncvilágából válogatva jött létre: „csak tiszta forrásból”. A tánc örömet, felemelő, megtisztító erejét hivatott hirdetni. Ez a művészet elődeink számára az önkifejezés és a közösséggé való kovácsolódás eszköze volt. Énekel Kásler Magda és Ötvös Orsolya a Maros Művészegyüttes zenekarának kíséretében; zenekarvezető Moldován Horváth István; tánckarvezetők: Farkas Sándor Csaba és Kásler Magda; rendező-koreográfus Varga János; igazgató Barabási Attila Csaba.

Imre Bernadette-Andrea

Népújság-sátor a Forगतagon

Olvasóink visszajelzéseire is számítva a lap munkatársai az idei Forगतagon nemcsak tudósítóként lesznek jelen, hanem élő Népújságként a községet foglalkoztató kérdéseket vitatják meg a felkért szakemberekkel a várban.

Augusztus 25., csütörtök

14 óra: Lesz-e élelmiszerválság Romániában? – meghívott Fazakas Miklós, a Romániai Magyar Gazdák Egyesülete-Maros elnöke. Szerkesztő: Vajda György

15 óra: A vadvédelem – meghívott dr. Borka-Vitális Levente, egzotikus állatok szakállatorvosa, a Vets4Wild állatvédő egyesület tagja. Szerkesztő: Vajda György

16 óra: „Mi vagyunk a rock, mi vagyunk az élet...” – meghívott Hints Zoltán, a marosvásárhelyi Rocksuli igazgatója. Szerkesztő: Vajda György

17 órától: Az agrárium kihívásai – meghívott dr. Nyárádi Imre-István, a Sapientia EMTE dékánhelyettese, az agrármérnöki szak tanulmányi felelőse. Szerkesztő: Vajda György

Augusztus 26., péntek

11 óra: Ukrajnai háború – Kali István. Szerkesztő: Karácsonyi Zsigmond

15 óra: Megszólal a múlt – meghívott Ötvös Kopányi, a Maros Megyei Múzeum igazgatója. Szerkesztő: Vajda György

16 óra – Miről ír az újság? – meghívott Spielmann Sebestyén Mihály művelődéstörténész. Szerkesztő: Karácsonyi Zsigmond

17 óra: Kit/mit óv a ketrac? – meghívott Szánthó János, a Marosvásárhelyi Állatkert igazgatója. Szerkesztő: Vajda György

Augusztus 27., szombat

11 óra: Újságírók a présben. Szerkesztő: Karácsonyi Zsigmond

15 óra: Hegyre fel!... de hogyan? – meghívott Kovács Róbert, a Maros Megyei Speciális Barlangi és Hegyimentő Szolgálat vezetője. Szerkesztő: Vajda György

16 óra: Fiatalok a közéletben – meghívott ifj. Szepessy László, a Maros Megyei Magyar Diáktanács életre hívója és Szabó Szabolcs, a szervezet tiszteletbeli elnöke. Szerkesztő: Nagy-Bodó Szilárd

17 óra: Féligőben – a városvezetés dilemmái. Szerkesztő: Karácsonyi Zsigmond

Augusztus 28., vasárnap

11 óra: A bőrrákszűrés fontossága – meghívott dr. Gáspár Réka bőrgyógyász szakorvos. Szerkesztő: Menyhárt Borbála

12 óra: Nyugdíjasgondok – meghívott Morent Ilona, a Nyugdíjasok Önszegélyző Pénztárának elnöke. Szerkesztő: Mezey Sarolta

RENDEZVÉNYEK

Utolsó nyáresti moziélmény

Egy éve indult a Csütörtök a Múzeumban program. Ebből az alkalmából a Maros Megyei Múzeum és a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal minden augusztusi csütörtök estén 9 órától filmvetítésre várta az érdeklődőket a Művész moziba. 25-én (ma) a Valan – Az angyalok völgye című, 2019-es, 16 éven aluliaknak nem ajánlott thriller zárja a vetítések sorát (rendező: Bagota Béla). A jegy 12 lejbe kerül.

A Tündökletes világ a Posta utcában

Augusztus 28-án, vasárnap délután 6 órától a marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház korábbi székhe-

lyén, a Posta utca 2. szám alatt Kilyén Ilka és Ritziu Ilka Krisztina Tündökletes világ című Tamási Áron-összeállítása tekinthető meg Kincses Elemér rendezésében. Az előadást a Forगतag, valamint a Tamási-émlékév keretében mutatják be. A belépés ingyenes.

Pro Etnica fesztivál Segesváron

Két év szünet után idén újra megtartják Segesváron a Pro Etnica nyári etnikumközi fesztivált, melyre augusztus 25–28. között kerül sor. A XVIII. rendezvény színes programot ígér. A szervező Ifjúsági Etnikumközi Tanulmányi Központ Egyesület húsz hazai nemzetiség 600 képviselőjére és több mint tízezer látogatóra, nézőre számít. Az előadások, népviseleti parádé, kiállítások csütörtökön 15–22, pénteken 15–23, szombaton és vasárnap 10–22 óra között zajlanak. A részletes program a proetnica.ro honlapon olvasható.

Megyei hírek

Új tagokat várnak a Borókához

A marosvásárhelyi Boróka néptáncegyüttes felvételt hirdet 3–14 éves gyermekek számára. A néptáncoktatás szeptemberben kezdődik, az életkornak megfelelően, egyedi sajátosságokat is figyelembe véve, korcsoportok szerint, a Maros Művészegyüttes próbatermében. Jelentkezni a 075-013-707-es telefonszámon, illetve a Boróka néptáncegyüttes Facebook-oldalán lehet.

Forgalomkorlátozás a Forगतag miatt

A 9. Vásárhelyi Forगतag zavartalan lebonyolítása érdekében augusztus 24-től (tegnaptól) 29-én, hétfőn reggel 8 óráig az Avram Iancu és a Nicolae Iorga utca közötti szakaszon a felfelé vezető irányba, valamint a Nicolae Iorga utcától a Körösi Csoma Sándor-szobor melletti parkolóig korlátozzák a forgalmat. 26-án, pénteken 18 órától 29-én hajnali 6 óráig az Enescu utcában, 27-én, szombaton délelőtt 10 órától 29-én 6 óráig a központban és a szomszédos utcákban nem lehet gépkocsival közlekedni.

A Kultúrpalotában lesz a Legénybúcsú

A Franzol Management szervezésében Sente Vajk Legénybúcsú című, kétfelvonásos vígjátékát mutatják be a szerző rendezésében augusztus 27-én, szombaton és 28-án, vasárnap 19.30-tól a Vásárhelyi Forगतag programso-rozatának részeként. A helyszín – a Forगतag programfüzetében levőhöz képest – változott, a nyári színpad helyett mindkét napon a Kultúrpalotában látható a 2019-ben Aranydió díjjal kitüntetett előadás. Jegyek a Kultúrpalota jegypénztáránál és az eventim.ro honlapon kaphatók. A nyári színpadra vásárolt jegyek természetesen érvényesek a Kultúrpalotába is.

Helikoni Napok Marosvécsen

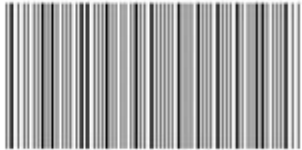
Tamási Áron születésének 125. évfordulójára emlékeznek augusztus 26-én és 27-én a marosvécsi Kemény-kastélyban. A rendezvény pénteken 16 órától a kastély udvarán kezdődik, ahol köszöntőt mond H. Szabó Gyula könyvszerkesztő. Szentimrei Judit 100 címmel a sepsiszentgyörgyi Liszt Intézet emlékkiállítását Szebeni Zsuzsa intézetvezető és Szabó Zsolt irodalmár nyitják meg. 17 órától Kilyén Ilka és Ritziu Ilka Krisztina Tündökletes világ című, Tamási Áron Szülőföldem, valamint a Bölcső és bagoly című írsaiból összeállított, udvarhelyszéki népdalokkal tűzdelt műsorát láthatják a jelenlevők a kastély kis pipázójában. A Helikoni Napok szombaton délelőtt 10 órától folytatódik. A kastélyparkban H. Szabó Gyula, Ördög Ferenc polgármester és Pataki Levente lelkipásztor köszönti a jelenlevőket, majd Tamási Áron életművéről Szabó Zsolt értekezik. 11 órakor koszorúzás lesz, ezután Filep Tamás Gusztáv Kádár Imrére emlékezik. Kemény János és Kolozsvár kapcsolataról Cseke Péter tart előadást, utána levetítik Czigány Zoltán Kemény János filmjeiről készült dokumentumfilmjét.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

A Nyugatnak meg kell értenie a kelet-európai történelmet

A Nyugat-Európában élőknek meg kell érteniük a kelet-európai történelmet, hogy a kontinens valóban közösséggé válhasson – hangsúlyozta a totalitárius diktatúrák áldozatainak európai emléknapja alkalmából kedden a Terror Háza Múzeumban a területfejlesztési miniszter.

Navracsics Tibor személyes élményeit is felidézve azt mondta: tizenegy évvel ezelőtt kezdődött az emléknap története, amikor az első soros magyar EU-elnökség idején a lengyel és a litván igazságügy-miniszterrel kezdeményezték a közös, európai emlékezést a nemzetiszocialista és kommunista diktatúrák áldozataira.

Úgy folytatta: a fogadtatás azonban kezdettől fogva „langyoskás” volt a nyugati tagállamok részéről, mondván, „mindez már a történelem része”. A hangulatot végül egy idősebb brit diplomata 1956-os visszaemlékezése fordította meg.

A miniszter elmondása szerint a nyugat-európaiak sok esetben nem értik a

kelet-európai történelmet, nem is tanulnak róla az iskolában. Ez az emléknap azonban olyan, kitüntetett jelentőségű esemény, amely lehetőséget ad arra, hogy Európa keleti fele is megmutathassa történelmét, és végre valóban kialakulhasson az európai kulturális közösség.

„Bízom abban, hogy ha kitartunk amellett, hogy saját kulturális értékeinket, történelmünket, hagyományainkat elmagyarázzuk nyugat-európai társainknak, akkor sikerrel fogunk járni, és Európa valóban közösséggé válik” – közölte Navracsics Tibor.

Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója arra emlékeztetett, hogy Európa két felét még mindig elválasztják a diktatúrák eltérő tapasztalatai. „A Nyugat még mindig egyfajta érdektelen kíváncsisággal vonogatja a vállát, ha a kommunizmus bűneiről beszélünk” – mondta.

Amikor Európa keleti fele 1990-ben kivívta a szabadságot, Nyugat-Európa azt várta el, hogy a keletiek tegyék ma-

gukévá az ő történelemszemléletüket, amelyben a kommunizmusról alig esett szó – vélekedett a főigazgató, hozzátéve: „azt reméltük, hogy a mi történeteink közös történetek lesznek, de még mindig csak mi hajtunk fejet, nélkülük”.

Schmidt Mária hangsúlyozta, hogy a magyarok alaposan megismerték mind a nemzetiszocialista, mind a kommunista diktatúrát, és szívből gyűlölik mindkettőt.

Hozzátette: akik ma akarnak diktatúrákat építeni, nem fegyverekkel, hanem sokkal kifinomultabb módszerekkel dolgoznak, mint elődeik. „De mi, magyarok nem hagyjuk, hogy mások mondják meg, mit és hogyan tegyünk és hogy elvegyék a szabadságunkat” – jelentette ki Schmidt Mária.

A totalitárius diktatúrák áldozatainak európai emléknapját – magyar-lengyel-litván kezdeményezésre – tizenegy éve tartják meg augusztus 23-án, arra emlékezve, hogy 1939-ben ezen a napon írták alá a Molotov-Ribbentrop-paktumot. (MTI)

Ország – világ

Március 31-ig kompenzálják az energiaárakat

Jövő év március 31-ig hatályban maradnak az energiaárakat korlátozó és kompenzáló rendelkezések – jelentette ki a szerdai kormányülés utáni sajtónyilatkozatában az energiaügyi miniszter. Virgil Popescu közölte, hogy többletadót készül kiróni a kormány az energiaellátási láncok összes szereplőjére. A miniszter kitérő választ adott arra a kérdésre, hogy az energiaellátási láncok szereplőinek többletadóztatása hatályba lépne-e már szeptember elsejétől. Azt mondta, hogy az adókat nem az energiaügyi tárca, hanem a pénzügyminisztérium és az Országos Energia-szabályozási Ügynökség (ANRE) szabja meg. (Agerpres)

A gáztárolók töltöttsége kielégítő

Elérte a 70 százalékot a romániai gáztárolók töltöttsége – jelentette ki a miniszterelnök a szerdai kormányülés elején. Nicolae Ciucă szerint nem lesz probléma a gázellátással a következő időszakban. Virgil Popescu energiaügyi miniszter a kormányülésen hangsúlyozta, Románia sokkal gyorsabban halad, mint ahogy azt az uniós ütemterv előírja, eszerint ugyanis szeptember 1-jéig 57 százalékban kellett feltölteni a gáztárolókat, az ország azonban már 70 százaléknál jár, és várhatóan még szeptemberben eléri a 80 százalékos célt, amelyet novemberre tűzött ki az EU. (Agerpres)

Nőtt a villanyáramexport

Románia 450 millió euró értékben exportált áramot az év első öt hónapjában, ami éves összevetésben 182,4 százalékos növekedésnek felel meg – derül ki az Országos Statisztikai Intézet (INS) összesített adataiból. A villamosenergia-export januárban volt a legnagyobb értékű, 104,5 millió eurót tett ki, és áprilisban a legkisebb, akkor 71,5 millió euróra rúgott. Ami a behozatalt illeti, ez több mint 712 millió eurót tett ki 2022 januárja és májusa között, ami 298 százalékkal több, mint 2021 első öt hónapjában. (Agerpres)

Az igazságügyi törvényeket módosító tervezet

Jóváhagyta szerdai ülésén a kormány az igazságügyi törvényeket módosító tervezeteket, amelyek parlamenti elfogadásával megvalósul az Együttműködési és Ellenőrzési Mechanizmus legfontosabb célkitűzése – jelentette ki a Victoria-palotában tartott sajtónyilatkozatában Cătălin Predoiu igazságügyi miniszter. A tárcavezető emlékeztetett arra, hogy az igazságügyi törvények módosítása egyike az országos helyreállítási tervben rögzített célkitűzéseknek is. A szerdán jóváhagyott tervezetek szerint korszerűsítik az igazságszolgáltatás működésének jogi keretét. (Agerpres)

Rekordfinanszírozás krízis idején

(Folytatás az 1. oldalról)

Az EFOR szerint „az AEP kérésére a politikai pártok 24,4 millió lejt kaptak a már jóváhagyott 234 millió lejes költségvetésen felül”. Az idei költségvetés a legnagyobb a közpénzből történő pártfinanszírozás történetében, holt még csak választási év sincs.

Tavaly a Cîtu-kormány költségvetés-kiigazítással 90 millió lejjel emelte a támogatásokat, a pártoknak a kapott pénznek csak a felét sikerül elkölteniük, a felét a sajtóban történő reklámozásra és promócióra költötték.

Az EFOR által közzétett friss adatok azt mutatják, hogy 2022-ben jelentősen nőttek a propagandára fordított kiadások az előző évhez képest. „A pártok többsége megtagadja a szerződésekkel kapcsolatos tájékoztatást, bár bírósági határozatok közérdekű adatnak minősítették azt. A szerződések részleteit az AEP, a kiadások jogszerűségét kontrolláló intézmény sem ellenőrzi. Senki nem ellenőrzi a pártpromóciós tevékenység lényegét.”

Az AEP adatai szerint a PSD és a PNL annyit költött médiára és propagandára 2022 első hat hónapjában, mint amennyit tavaly egész évben.

A pártok a költségvetés-kiigazítás után még több pénzt kapnak az állami költségvetésből. A kormány megerősítette, hogy az AEP a költségvetés-kiegészítés elfogadása után – kérésre – emellett 24,4 millió lejt kap a politikai pártok támogatására.

Az EFOR szerint a pártok több pénzt kapnak, mint amennyit el tudnak költeni, de a közpénzből finanszírozták a médiát, ami 100%-kal több pozitív hírt eredményezett a PSD és a PNL számára.

A nagy pártok vezetői évről évre ígérik, hogy jelentősen csökkentik a támogatást, de a hivatalos adatok azt mutatják, hogy ezek a kijelentések politikai jellegűek, nincs valóságalapjuk.

A rekordtámogatásról is hallgatnak.

Többen is közreműködhettek Darja Dugina meggyilkolásában

Nem kizárt, hogy az ukrán Natalja Vovkon kívül mások is részt vettek Darja Dugina orosz újságíró meggyilkolásában – közölte az orosz Nyomozó Bizottság (SZK) sajtószolgálat a RIA Novosztji hírügynökséggel.

Dugina szombat este vesztette életét, amikor gépkocsiját felrobbantották Moszkva közelében. Az orosz Szövetségi Biztonsági Szolgálat (FSZB) hétfőn azt közölte, hogy a gyilkosság mögött az ukrán szakszolgálatok állnak, az elkövető pedig az ukrán állampolgárságú Natalja Vovk volt, aki július 23-án érkezett Oroszországba a lányával, majd a merényletet követően Észtországba távozott.

Az SZK közölte, hogy Natalja Vovk ellen körözést ad ki, és vizsgálja, hogy a bűncselekmény elkövetésében részt vettek-e mások is. A nyomozás megállapította, hogy Vovk Moszkvában ugyanabban a házban bérelt lakást, ahol kismeghalt áldozata lakott, hogy figyelemmel tudja kísérni mozgását. A lakást és a gyanúsított által használt garázst átkutatták.

Az SZK szerint az áldozat hozzátartozóit és az eset tanúit már kihallgatták, csakúgy, mint annak a fesztiválnak a résztvevőit, melyen szombat este Darja Dugina is szerepelt. A nyomozók folytatják a térfelügyelő kamerák videofelvételeinek tanulmányozását.

Az újságírónőt kedden Moszkva megye egy meg nem nevezett helyén szűk körben eltemették, miután az osztdankinói tévéközpontban ezek vettek részt a búcsúztatásán, köztük parlamenti képviselők és médiaszemélyiségek. A szertartáson felszólalt az áldozat apja, Alekszandr Dugin filozófus, az új-eurázsiai irányzat megteremtője, az „orosz világ” ideológusa, aki egyebek között azt hangoztatta, hogy a lánya „a népért, Oroszországért és a győzelem nevében halt meg”.

Szergej Lavrov orosz külügyminiszter a szíriai hivatali partnerével közös sajtótájékoztatóján olyan „barbár bűncselekménynek” minősítette a gyilkosságot, amelyre „nincs bocsánat”. Kifejezte abbéli reményét, hogy a nyomozás gyorsan lezárul, és hogy a merénylet szervezői, megrendelői és végrehajtói számára nem lesz kegyelem.

A RIA Novosztji hírügynökség keddi közlése szerint az orosz biztonsági szervek ukrán szakszolgálatok által egy tömegrendezvény ellen kitervelt terrorcselekményt akadályoztak meg az azovi-tengeri megszállt Bergyanszk kikötővárosban. A gyanúsított, az ukrán állampolgárságú Vitalij Rasztorgujev, aki július 16-án egy házi készítésű, távirányítású pokolgépet helyezett el egy gépkocsi alá, a jelentés szerint beismerő vallomást tett. A merényletkísérletet egy térfelügyelő kamerának köszönhetően sikerült megakadályozni. (MTI)

Sztrájkkal fenyegetőznek a TAROM alkalmazottai

Eredménytelenül zárultak a TAROM állami légitársaság vezetősége és a szakszervezet között az új kollektív munkaszerződésről folytatott tárgyalások. Az érdekvédelmi szervezet képviselői figyelmeztető sztrájkra, majd általános munkabeszüntetésre készülnek.

A szakszervezet kedd este kiadott közleményében azt írta, a vállalat vezetősége felületesen kezelte a két hónapja húzódo tárgyalásokat, és nem érti meg anyagi követeléseiket, amelyeket főleg az indokol, hogy 2008-tól nem kaptak béremelést. A vállalat által javasolt fizetésemelés még az inflációt sem fedezné – állítják.

„A TAROM nagyon könnyen lemond a több évtizedes tapasztalattal rendelkező alkalmazottairól, egy olyan szerkezetátalakítási tervet követve, amely a vállalat tevékenységének szűküléséhez vezet, így az egy történelmi vállalatból a kihalás szélén álló regionális vállalatná válik” – fogalmaztak.

Az érdekvédelmi szervezetet képviselő ügyvéd, Costel Gâlcă rámutatott, mivel a törvény lehetővé

teszi számukra, hogy a kollektív munkaszerződéssel kapcsolatos tárgyalások sikertelensége esetén sztrájkba lépjenek, a tervek szerint már jövő héten kirobbantják a munkakonfliktust, előbb figyelmeztető sztrájkot tartanak, amelyet általános munkabeszüntetés követ.

Korábban a TAROM vezetősége közleményben arról tájékoztatott, hogy nem tud eleget tenni a szakszervezet követeléseinek, és a jelenleg hatályos megállapodásban rögzített előírásokat emelné be az új kollektív munkaszerződésbe, azzal a módosítással, hogy 30 lejre emelik az étkezési utalványok értékét, illetve a 2022-re megszabott bér-alap kereteibe illeszkedve emelik a béreket.

A vállalat képviselői hangsúlyozták, a TAROM több mint 13 éve veszteségesen működik, és az elmúlt években romlott a pénzügyi helyzete. A szakszervezet követeléseinek teljesítéséhez mintegy 180 millió lejt kellene kifizetnie a TAROM-nak, ami veszélyeztetné a vállalat fennmaradását – szögezték le. *(Agerpres)*

Nagyobb pénzjutalom a sportolóknak

A kormány 50 százalékkal emeli a rangos nemzetközi versenyeken érmet szerző sportolóknak járó pénzjutalmak összegét – jelentette be kedden a miniszterelnök.

Nicolae Ciucă a nyár folyamán a nemzetközi versenyeken kiválóan teljesítő sportolókat és edzőiket fogadta egy ceremónia keretében a Victoria-palotában. A miniszterelnök a kormány elismerését és köszönetét fejezte ki a sportolóknak, hangsúlyozva, eredményeik annál is inkább értékelendők, mivel az elmúlt években a koronavírus-járvány jelentősen megnehezítette a felkészülésüket.

Beszédében a kormányfő felidézte többek között David Popovici világ- és Európa-bajnok úszó, Bianca Ghelber Európa-bajnok kalapácsvető és Cătălin Chirilă világ-bajnok kenus kiváló teljesítményét, valamint az evezés, tenisz és asztalitenisz terén elért remek eredmé-

nyeket. Hozzátette, meggyőződése, hogy ezek a teljesítmények amellett, hogy ráirányítják az emberek figyelmét ezekre a sportágakra, tudatosítják a sportolás fontosságát.

Nicolae Ciucă elmondta, a kormány elkötelezetten támogatja a sportolók felkészüléséhez szükséges infrastruktúra fejlesztését, valamint a nemzeti sportstratégia mielőbbi elfogadását. A kormányfő ugyanakkor bejelentette, hogy 50 százalékkal tervezik emelni a nemzetközi versenyeken érmet szerző sportolóknak járó pénzjutalom összegét. Az erről szóló törvénymódosítást jövő heti ülésén fogadja el a kabinet.

Az eseményen – amelyen Marian Neacșu kormányfőtitkár, Mara Mareș államtanácsos és a szakszervezetek elnökei is részt vettek – a miniszterelnök kitüntetések adott át a sportolóknak és edzőiknek. *(Agerpres)*

Utcafelújítás Marosvásárhelyen

A biciklisekre is gondoltak

Nagy-Bodó Szilárd

A javítási keretprogram szerint javítják Marosvásárhelyen az utcákat. Jelenleg a Kornisa sétányon dolgoznak, továbbá a Visó és Avram Iancu utca közötti lakótömb környékén is 80%-ban kész vannak vele. *Soós Zoltán*, Marosvásárhely polgármestere elmondása szerint ezeken a városrészeken a '70-es évek óta nem javítottak. Az előljáró nem tudja, hogy az elmúlt fél évszázadban miért nem voltak felújítások ezeken a részeken.

Az utcafelújítás másik fontos helyszíne a Kövesdomb. Itt az útfelújítással együtt a járda is megújul. Jelenleg a Csukás utcát újítják fel, készen vannak a Szlatina, a Dobrogeanu Gherea, a Kakukk, valamint a Kövesdomb utcák. Ezután következik a Cseresznye utca, illetve a Széchenyi István utca végét szeretnék felújítani, hiszen a macskaköves burkolat meglehetősen tönkrement.

A harmadik helyszín a Szabadság utca környéke.

Ezen a városrészen sem volt már közel 60 éve nagy felújítás. A városvezetés tavaly elkezdte a munkálatokat, és elkészült a Ialomîța utca, valamint a Hadsereg tér. Most pedig a Mioriței, a Bethlen Gábor, a Tündér utca, az Onesti tér és a Szabadság utca burkolatának cseréje zajlik. Több helyen a víz- és áramvezetékeket is kicserélik.

Soós Zoltán szerint a karbantartási munkálatokra minden évben szükség van, nem csak a választások előtt. A városlakók megértését és türelmét kéri a munkálatok idejére. A polgármester kiemelte, hogy az úthálózat nagyon rossz állapotban volt, és csak a teljes felújítással

Fotó: Nagy Tibor

Rendőrtüntetés a fővárosban

A bukaresti Victoriei téren tüntettek szerdán a rendőröket, illetve a börtönőröket tömörítő szakszervezeti szövetségek képviselői. A tiltakozók nem értenek egyet a munkaügyi minisztérium által közvitára bocsátott sürgősségrendelet-tervezettel, amely szerint a bértörvényben 2022-re előírányzott összeg és a 2021. decemberi fizetésük különbségének mindössze egynegyedével nőne a fizetésük.

A szakszervezet képviselői szerdai közleményükben hangsúlyozták, béreiket immáron két éve befagyasztották, miközben több mint 25 százalékkal nőttek a fogyasztói árak. „Nem kérünk a kormány asztaláról elénk dobott morzsákból, a törvényben előírtaknak megfelelő bért követeljük” – fogalmaztak a közleményben.

Hozzátették, miután hat napon át tiltakoztak, úgy

érzik, a kormány és a koalíció „háta fordított a követeléseiknek”. Azt is felróták, hogy a kormány épületénél tartott tüntetés alkalmával a kabinet három olyan alkalmazottját küldték el a tárgyalásra, akik nem értették meg a rendőrök követeléseit, és a vonatkozó törvényekkel sem voltak tisztában. Bár Lucian Bode belügyminiszter az augusztus 16-i egyeztetésükön világosan elmondta, hogy van pénze a szaktár-cának a bérkülönbözet felének a kifizetésére, a döntés még várat magára, „a politikai játszma folytatódik” – nyomatékosították.

Vasile Zelca szakszervezeti vezető szerdán azt nyilatkozta, a 2017/153-as bértörvény maradéktalan alkalmazását követelik, ragaszkodnak hozzá, hogy a bérkülönbözet legalább felét megkapják ebben a hónapban, a másik felét pedig néhány hónap múlva, az év végéig. *(Agerpres)*

Arcfelismerő program

Ahogy Rodin oly meggyőzően ábrázolja Balzacot, hogy ma talán olvasó ember más-ként nem is tudja elképzelni. Ahogyan a rendőrségi rajzoló puszta bemondás után köröztethető pófát rajzol az elfogásra szánt gonosztevőről.

Akkor hogy is állunk azzal az arcban megragadható felelősséggel? Itt, a 21. század első harmadában-negyedé-

ben, amely vélhetően még kíméletlenebb se-bességre váltott az előzőnél, ahol gyakoribbak a politikai és morális válságok, az üzemanyagszünetek, gyorsabban kúszik felfelé az energiaárak és a paradicsomé – átvitt értelemben is –, tovább tartanak a konfliktusok és a nyughatatlan vándorlások, a munkaerőhiány és -felesleg, ebben a világban még egyáltalán számít az arcerendezé-sed? Hiszen a világvárvány alatt és egyáltalán a terjedő online jelenlét idején az ember a képernyő elé ül, és elektronikus tor-zításban láttatja magát. A kamera állását olyanra szabályozza, amely a legelőnyösebb szögben mutatja őt magát vagy csak a fél arcát, profilját, száját, fülét, aszerint például, hogy mely része a legfontosabb az ál-lásinterjú szempontjából. (A szóvivőnek – szája, fogazata, a zenésznek – füle, a sza-

kácsnak – nyelve, orra, a tanárnak – hangja, lélekjelenléte, a gépkocsivezetőnek – szeme stb.).

Na igen felelősek vagyunk az arcunkért: – midőn a másikat meghallgatjuk, hiszen egykor egy szájszélrándulásért is – Sztálin beszéde alatt – elhurcolhatott a Cseka/GPU (hazai példákkal bátran behelyettesít-hető);

– udvarlásnál lehetőleg a legjobb arcun-kat hozzuk, vágjuk, mutassuk;

– munkahelyen a szelíd és türelmes, meg nem jegyezhető és feladatértő a legajánlato-sabb;

– vásárláskor a blazírt és kritikus válta-kozva, árucikktől függően;

– a családban a mindennapi – ha azt egy-szer elfogadták –, abban az állandékbán meg-állapodás és szerződés született, így szokták meg, azt tartják kívánatosnak;

– forradalmárként – bár ez mostanában nem divatos, és elavult – elszánt, ádáz és talán tömegeket mozgósító (Lenin, Fidel Castro stb.);

– halálunkkor a sorsával megbékélt arc a legjobb ajánlólevél a mennyországhoz.

Anyám rendszerint úgy engedett el vizs-gázni, hogy nem kéz- és lábtörést kívánt, ílyet ugyanis egy arcáért és gyermekéért fe-lelős szülőanya nem kívánhat, hanem azt mondta:

„Kisfiam, aztán vágj értelmes arcot, tudom, hogy nehéz, de talán menni fog!”

Állítólag Lincoln elnök mondta volna. Kezdő elnökként egy új Fehér házi munka-társat akartak neki ajánlani, de ő ingatta a fejét, mondván, nem tetszik, olyan kellemet-len ember, meglátszik az arcvonásain is. Mire a tanácsosok, közeli munkatársai azzal védekeztek, hogy senki sem felelős a saját arc-áért. Nos, ekkor mondta volna az első re-publikánus elnök: „Negyven év fölött mindenki felelős a saját arcáért.” Idézet be-zárva, a nyugtalankodó elmélkedés azonban nyitva marad.

Ugyanis nekem jóval ifjontibb határidőt jelöltek meg barátaim, akikől ezt első ízben hallottam. Mondván, az ember éréséhez a 19. században még negyven év kellett. Las-sabban nőtt be a feje lágya, vált az arca a lélek tükrévé, ha nagyon szépen akarjuk kö-rülmírni az embertársaink meg- és kiismerhe-tőségét, de ma, a 20. században (ugyanis erről a bölcsességről már csak fizikai létem határai miatt is csupán ekkor hallottam, vés-tem az eszembe), a gyorsaság századában már 25 év után sem járhat sz felelőtlen orcá-val, öntudatlan pófázmánnyal a világban. Nem nézhet sz úgy be és ki, mint aki nincs tu-datában annak, hogy az arcot fel kell építeni, ki kell munkálni, viszonyulni kell hozzá aka-ratlagosan is, nem csupán érzelmes büszke-séggel, önsajnálattal/önnyalkasággal vagy ibolykás szerénységgel. Szóval szakszerűen viselni kell.

Akkor tehát, kérdeztem, minden reggel és

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Őszibarackdzsem

Öt kg érett őszibarackot alaposan megmosunk, kettévágjuk, a magját eltávolítjuk és nem túl vékonyra felszeleteljük. Egy dl citromlevet és 2 kg cukrot adunk hozzá. A gyümölcs szeletelésekor egy mokkáskanalál citromsót szórunk rá, és kézzel alaposan összekeverjük, így hagyjuk állni, ezután kerül rá a citromlé és cukor. Folytonosan kevergetve kb. 30 percet főzzük, levéve a tűzről krumplitoróval picit összetörjük. Visszatesszük a tűzhelyre, két kis tasak vaníliát, majd négy tasak 2:1-ben dzsemfixet 8 evőkanál cukorral összekeverünk, és hozzáadjuk a dzsemhez. Miután felforrt, párszor megkeverjük, és le is vesszük a tűzről, üvegekbe töltjük.

A dzsemet úgy is készíthetjük, hogy megtisztítjuk a barackot a héjától. Ilyenkor hosszában, majd keresztben bevagdadjuk, forró vízbe dobjuk, majd kiemeljük, és hideg vízbe tesszük, így könnyen le lehet húzni a héját.

Paradicsomos szilvadzsem

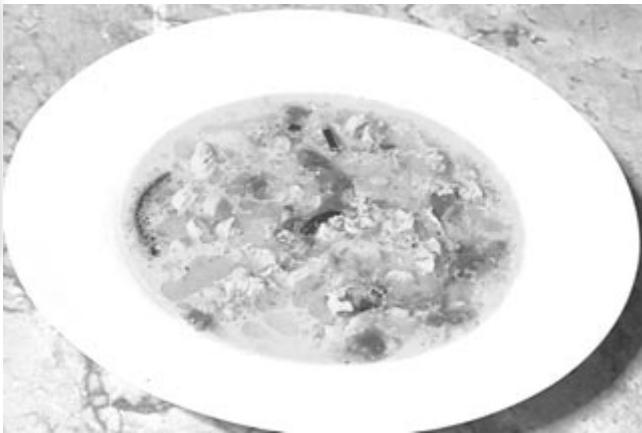
Fél kg édes, lédús paradicsomnak a héját eltávolítjuk (bevagdadjuk, forró vízbe tesszük pár másodpercre, majd kiemeljük, és hideg vízbe tesszük, amibe jeget is tehetünk). A paradicsomot nagyobb darabokba vágjuk. A szilvának a mag-

ját eltávolítjuk, majd összekeverjük a paradicsommal, és három citrom levét ráfacsarjuk. Mehet hozzá mokkáskanalányi citromsó, 2 kg cukor, fél kg méz, 3 tasak vanília, mokkáskanalányi fahéj, 3 vaníliarúd és 2 karika csilipaprika. Kb. 45 percig főzzük. Öt tasak 3:1-ben dzsemfixet 10 evőkanál cukorral összevegyítünk, és belefőzzük a dzsembe. Üvegekbe töltjük, és száraz dunsztba tesszük. Nagyon finom, érdemes kipróbálni!

Hamis pacalleves

Fél kg csont nélküli csirkemellet hosszú, vékony csíkokra vágunk. Három közepes méretű murkot az apró lyukú reszelőn lereszelünk, és fél dl olajon folytonosan kevergetve, lassú tűzön megdinszteljük, amíg az olaj aransárga nem lesz. Ekkor még 2 evőkanál olajat adunk hozzá, beletesszük a csirkemellcsíkokat, és fehéredésig óvatosan kevergetjük. Feltöltjük 3 l vízzel, 4 darab tyúkhúsleveskockát, mokkáskanalányi sőt, fél mokkáskanalál darált borsot teszünk hozzá, és lefedve kb. 30 percig főzzük. Nyolc cikk fokhagymát lereszelünk vagy kopréselünk, két savanyú gogospap-

rikát vagy kápiát csíkokra vágunk, és a levesbe tesszük. A savanyúság levéből is teszünk öt evőkanállal. Mindezt még 10 percig főzzük.

Egy dl tejszínt egy dl zsíros tejföllel összekeverünk, és a forró levesből merünk hozzá, majd az ételbe öntjük. Egyet forralunk rajta, utána levesszük a tűzről. Tányérba töltve citromkarikával, tejföllel kínáljuk.

Pihekönnyű ízes bukta szilva- és őszibarackdzsemmel

Hozzávalók: 1 kg finomliszt, 1 mokkáskanalál só, 1 citrom reszelt héja, 1 egész tojás, 2 tojássárga, 5 evőkanál cukor, 5 dl tej, 1 kis kocka friss élesztő, 10 evőkanál olaj.

A tejet meglangyosítjuk, beletesszük a sőt, cukrot, élesztőt, és felfuttatjuk. A liszt középebe mélyedést készítünk, beleöntjük a tejes egyveleget, a tojásokat, az olajat, és addig gyúrjuk, amíg már nem ragad a kézhez. Lisztet szórunk rá, és 1 órát kelni hagyjuk. Kiserítjük, felkockázzuk, és barack-, valamint szilvadzsemet (váltakozva) teszünk a középebe, majd feltekerjük. A tepsit kizsírizzuk, és egymás mellé helyezzük a buktákat. Lekenjük felvert tojással, 25 perc alatt készre sütjük. Cukros tejjel beecseteljük. Amikor még langyos, porccal megszórnak.

Jó étvágyat kívánok!

Bébifóka szökött be egy új-zélandi család otthonába

A macskaajtón keresztül egy bébifóka szökött be egy új-zélandi tengerbiológusnak a tengerparttól 150 méterre levő otthonába – számolt be róla a The Guardian brit napilap online kiadása.

A kis fóka két órát töltött a Mount Maunganui-ban álló házban, alaposan megijesztette a család macskáját, az előszobából bejutott a vendégszobába is, kárt azonban nem okozott.

A tengerbiológus Phil Ross szerint a kis fóka már valószínűleg egy órája a házban lehetett, amikor felfedezték. A felesége reggel 6-kor ment el edzeni, és hallott is valami furcsa zajt a kocsai mellől, de azt hitte, egy kutya. Ross úgy véli, a fóka a ház macskáját, Cocót követve juthatott be a macskaajtón, miközben a gyerekek az emeleten aludtak. A különleges látogatót felesége fedezte fel, amikor egy órával később hazaért. Ross éppen nem volt otthon. „Az a vicc, hogy ez

tényleg az egyetlen családi vészhelyzet, amelyben jól jön egy tengerbiológus a házban. Elszalasztottam, pedig most brilirozhattam volna” – jegyezte meg.

A kis fóka, akinek a család az Oscar becenevet adta, betévedt a vendégszobába, és elidőzött a kanapén, mielőtt kitessékelték volna a házból. Coco viszont annyira megijedt, hogy a szomszédban keresett menedéket, és hazatérve is berzenkedett a földszinttől, ahol a fóka megfordult. A bébifókát egy kihívott vadőr fogta be, és visszavitték a tengerbe.

Az új-zélandi fók populáció, amely korábban a kihalás szélére került, ma már korábbi élőhelyeinek nagy részén ismét megtalálható. A kedvesnek látszó fókák ugyanakkor gyorsan mozognak, komoly sérüléseket tudnak okozni, ha fenyegetve érzik magukat, és fertőző betegségeket is terjeszthetnek – emlékeztetett rá a brit lap. (MTI)

A dohányzás és egyéb rizikófaktorok okozzák a rákhalálozások csaknem felét

A dohányzás és más rizikófaktorok, köztük az alkoholfogyasztás és a túlsúly a felelősek a rákbetegség miatti halálozások csaknem feléért – állapította meg a témában készült, mindeddig legnagyobb léptékű tanulmány.

A rák a második vezető halálozási ok világszerte, és számos daganatos betegségben kulcsszerepet játszanak a kockázati tényezők. Bár a daganatos betegségek kialakulásának pontos okait az orvosok nem tudják, azzal tisztában vannak, hogy egyes rizikófaktorok növelhetik a rák kialakulásának kockázatát.

A The Guardian által ismertett tanulmány szerint a Washingtoni Egyetem orvosi karának kutatói azt vizsgálták meg, hogy ezek a kockázati tényezők világszerte hogyan járulnak hozzá a rákos halálozásokhoz.

Mint a Lancet című folyóiratban publikált kutatásból kiderült, a dohányzás, az alkoholfogyasztás és a magas testtömegindex (BMI) járul hozzá legjobban a rákos halálozáshoz. A kockázati tényezők évente majdnem 4,45 millió rákos halálesetet okoznak, ami a világ összes daganatos halálozásának 44,4 százalékát teszi ki.

A férfiaknál az 2019-ben bekövetkezett rákos halálesetek fele (50,6 százaléka, azaz 2,88 millió) a kockázati tényezőkre vezethető vissza, a nőknél pedig a rákos haláleseteknek több mint egyharmadában (36,3 százalékában, azaz 1,58 millió halálozásban) játszottak szerepet a rizikófaktorok.

A kutatók eredményeikhez a Global Burden of Diseases, Injuries, and Risk Factors (GBD) 2019 című tanulmány adatainak elemzésével jutottak. Christopher Murray, a Washingtoni Egyetem orvosi karán működő független globális egészségkutató intézet (IHME) igazgatója, a tanulmány társszerzője szerint eredményeik arra figyelmeztetnek, hogy a daganatos megbetegedések világszerte továbbra is súlyos közegészségügyi problémát jelentenek.

A rákos halálozások vezető kockázati tényezője a nőknél és a férfiaknál is a dohányzás volt, amelyet az alkoholfogyasztás és a magas testtömegindex követett.

A rizikófaktorral összefüggő rákos halálozások legtöbbször légcső-, hörgő- és tüdőrák miatt következtek be. Ezek a kockázati tényezőknek tulajdonítható összes rákos halálozás 36,9 százalékáért voltak felelősek. A nőknél a méhnyakrák 17,9 százalékban, a vastag- és végbélrák 15,8 százalékban, a mellrák pedig 11 százalékban vezetett halálozáshoz. A férfiaknál a vastagbél- és végbélrák 13,3 százalékban, a nyelöcsőrák 9,7 százalékban, a gyomorrák pedig 6,6 százalékban okozott halált. Az öt régió, ahol a tanulmány szerint a kockázati tényezők miatt a legmagasabb volt a rákos halálozási arány: Közép-Európa, Kelet-Ázsia, Észak-Amerika, Latin-Amerika déli része és Nyugat-Európa. (MTI)

Nagy élmény ez a tábor!

(Folytatás az 1. oldalról)

Idén nyáron második alkalommal volt tábor, az elmúlt héten a Nyárádgálfalvához tartozó kis település zsákutcájában. Ottjártunkkor sem télenkedett a táborozókból és segítők közül álló, több mint hatvanfős csapat, a lányok kézműveskedtek, pompomokat készítettek a futballmeccsre, ahol a városiak szálltak harcba a vidékiekkel. Eközben a felnőttek az üst körül szorgoskodtak, a fáról le-rázott szilvából éppen lekvár készült.

Amint megkezdődött a focimeccs, a gyereksereg odacsődült, aki nem rúgta a bőrt, az a pálya széléről szurkolt, így a filagóriában csend lett, ott beszélgettünk *Sajó Norberttel*, a Solidaris Egyesület vezetőjével.

– Nagyon érdekes, ahogy kinőtte magát a tábor, kezdetben, 2009-ben félnapos kirándulásként indult, 2010–11-ben hétvégi tábor lett. Nagyon örülünk, hogy ma már két tábort kell szerveznünk, sok gyerek ragaszkodik ahhoz, hogy évről évre visszajöjjön. Érdekesen alakult az összetétel is, hiszen eleinte ingyenes táborként hirdettük, rászoruló gyerekeknek, ám több szülő megkeresett, hogy elhozná a gyerekét, állja a költségeket, mivel szeretné, ha a táborra jellemző értékrendet megtapasztalná, hiszen itt mellőzzük a szitokszavakat, és nem számítanak a márkák, hogy kinek milyen cipője, ruhája van. És mivel ezeknek a szülőknak a száma egyre nőtt, elkezdtünk két tábort szervezni, majd úgy gondoltuk, nem választjuk el a gyerekeket, a szülőre bízunk az időpontválasztást, mindkét táborban vegyes volt a csapat, most például mintegy tíz gyereknek a szülei állták a költségeket, harminc gyerek táboroztatását pedig a támogatóknak köszönhetően fedeztük. Az előző táborban valamivel nagyobb volt azoknak az aránya, akiknek a szülei kifizették a táboroztatási költségeket – avatott be a részletekbe Sajó Norbert.

Nem volt szívük meghúzni a vonalat

Bár a szervezők megfogadták, hogy idén 30-as létszám fölé nem mennek, végül 42 7–14 év közötti gyerek táborozott az elmúlt héten Bedében. Egyre érkeztek a jelentkezők, a bedei gyerekek is, és nem volt szívük meghúzni a vonalat, valakinek azt mondani, hogy nem mehet. A táborozók mintegy 25 százaléka városi, a többiek vidékiek, többen a Nyárádmentéről, Marosvásárhelyről, de még Kolozsvárról, valamint Magyarországról is volt gyerek, akinek a nagymamája Bedében él. Büszke volt arra, hogy az unokája életében először ott táborozik.

Táborozóból önkéntes

A bedei táborban mintegy 22 önkéntes segédkezett a programok lebonyolításában, többek között vallástanár, pedagógus, pszichológus, asszisztens, teológusok, a Pedagógiai Liceum, a Református Kollégium diákjai. A segítők több mint egynegyede tinédzser, akik korban igen közel állnak a gyerekekhez, és közülük többen egykori táborozók, akik most segíteni tértek vissza. Ők a „piros pólósok”, ami elismerésnek örvendő státusz a táborban, szinte minden gyerek arra vágyik, hogy egyszer majd ő is piros pólós legyen – jegyezte meg mosolyogva Sajó Norbert. A piros pólósok csapatát erősíti a 14 éves Balázs Levente is, aki érdeklődésemre, hogy mi csábította vissza a táborba, elárulta, nagyon szereti a gyerekeket, és örö-

mét leli abban, hogy segít nekik, hiszen ő is mindig szép emlékekkel tért haza a táborból. Mindig nagy élmény számára a tűzoltóbemutató, a közös kirándulások, az együtt töltött idő során sok barátot is szerzett. Kicsitől nagyig mindenkinek óriási élmény ez a tábor – tapintott rá a lényegre az egykori táborozóból lett segítő.

Pecsét jár, ha segédkeznek a konyhán, de akkor is, ha takarékoskodnak a vízzel

A Solidaris Egyesület és lelkes önkénteseik minden évben arra törekednek, hogy a felejtetetlen élmények mellett a tábori hét alatt az életre való nevelés is helyet kapjon. A gyerekek is kivették a részüket a munkából, rázták a fát, majd felszedték a szilvát, és segítettek az étkezések körüli teendőkben.

– Rájöttünk az évek során, hogy lehet jól hangzó, elméleti dolgokat tanítani a gyerekeknek, de közben nem tudnak helyesen fogat mosni, nem ismerik a magyar himnuszt, nem értik, mi a gond azzal, hogy a szilva a földön marad. De ha rávezetjük őket, elérjük,

Sajó Norbert

hogy fontosnak tartásuk kivenni a részüket a munkából, anélkül, hogy erre kérnénk őket. Úgy gondoljuk, egy tábornak ebből a szempontból is formálnia kell a résztvevőket – mutatott rá az egyesület vezetője.

Hogy ösztönözzék a gyerekeket, pecsétet szoktak adni nekik, mindenki, aki elvégez valamilyen feladatot, főleg olyat, amire nem kérték meg, pecsétet kap, amit a tábor végén ajándékokra válthat be. Például beszerezheti magának az iskolakezdesre a tolltartót, ceruzát, füzetet. Ugyanakkor ezáltal takarékoságra, többek között az észszerű vízhasználatra próbálják ösztönözni őket, a tábori hét alatt volt nap, amikor 25-en kaptak pecsétet azért, mert hatvan másodperc alatt lezuhanyoztak.

Csak akkor sírnak, amikor haza kell menni

A gyerekekről gondoskodó segítők szerint a kisebb táborozók is csupán kétszer pityerednek el, esetleg érkezéskor, amikor elválnak a szülőktől, majd a tábor végén, amikor haza kell menniük.

Általában reggelente a nap frissítő torná-

amit bibliai történeteken keresztül próbáltak feldolgozni. – Nem tudjuk, mi marad meg a gyerekekben hosszú távon, de egy biztos, innen úgy mennek haza, hogy megtanulták a magyar himnuszt, hogy van legalább egy barátjuk, sőt, meg merném kockáztatni, hogy van olyan gyerek, aki csak itt lakott jól, mert otthon erre nincs lehetősége. Ha ezek a célok teljesülnek, a többi mind ráadás, ráadás a napi ötszöri étkezés, a tűzoltók jelenléte, a néptánc, amiben meglepő módon a vidéki gyerekek először nem akartak részt venni, aztán amikor mégis bekapcsolódtak, nagyon megszerették. De ráadás volt az is, amikor begurult zenélve az udvarunkra a fagyisautó, egy marosszentgyörgyi család jóvoltából, akik kézműves fagyilaltot készítenek, és akik arról is meséltek a gyerekeknek, hogyan készül a finomság. A tábor zárónapján Tamási Zolt történetész augusztus 20. alkalmából rendhagyó történelemórát tartott a táborozóknak, valamint a Solidaris Egyesület állandó támogatója, a Bioeel cég mintegy húszfős csapata kerékpárral látogatott ki Bedébe – számolt be néhány programpontról az egyesület vezetője.

Sok jóakaró együtt csodákra képes

A bedei, hatezer négyzetméteres, gyümölcsfákkal teli telket támogatóknak

alvást. Érdekes szakmákban dolgozó meghívottak is érkeztek Bedébe, egyik nap kilátogattak a nyárádszeredai önkéntes tűzoltók, akik a mindennapi munkájukról meséltek a gyerekeknek, gyakorlati kérdések is terítékre kerültek, bemutatták, hogy mi történik akkor, ha az olajra vizet öntünk. Meglátogatta a táborozókat Póra Zoli is, aki ritmusgyakorlatokkal, játékos énekléssel szórakoztatta őket. Egy svájci partner 20 kerékpárt adományozott a Solidaris Egyesületnek, ezeket kipróbálták, aztán túráztak, gyógynövényeket gyűjtöttek, mi több, gyűjteményt készítettek belőlük.

A programok kapcsán Sajó Norbert kiemelte, a félelem leküzdése volt az idei téma,

köszönhetően, valamint a szülők és más jó szándékú támogatók köz munkája révén újították, szépítették, a táborozók örömeire sikerült alvóhelyeket kialakítani, így végre ottalvós lehetett az idej két tábor. Emellett filagóriákat alakítottak ki, amelyek kiváló helyszínül szolgálnak a kézműves-tevékenységekhez, valamint a gyereksereg étkeztetéséhez. Sajó Norbert köszönetet mondott mindazoknak, akik segítettek, hogy ajtó, ablak, kerítés és alvóter legyen a táborhelyen, a bedeieknek, hogy szeretettel fogadták a népes csapatot, a támogatóknak, akik felvállalták egy-egy gyerek táboroztatását és a Maros Megyei Tanácsnak, hogy biztosította a napi meleg ebédet.

Fotók: Nagy Tibor

Bábok segítségével próbálja megszerettetni a román nyelvet az óvodásokkal

Jópofa, szőrös figurák nyelvtanári szerepben

Menyhárt Borbála

Panka, a kislány, Károly, a kandúr, Pedro, a pócegér, Csimpi, a csimpánz, Kokó, a kék dinoszörnyike – mintha a közkedvelt Muppets-show elevedne meg *Kali-Barabási Hajnalka* óvónő, bábművész kollekciójában. Amikor minap a marosvásárhelyi vár udvarán beszélgettünk, és a nagy, fekete táskából sorra bújtak elő a szőrös „játzópajtások”, Panka, a copfos kislány, a fekete csimpánz, valamint a jópofa, barna kutytus, szinte nem akadt járókelő, aki ne csodálta volna meg őket. De bizonyára kevesen gondolják, hogy a több mint húszfős „bábcsalád” nemcsak az aprónép szórakoztatását szolgálja, hanem a kellemeset a hasznossal alapon Hajni a mókás, szerethető figurák segítségével a román nyelvet próbálja megismertetni és megszerettetni az óvodás korosztályal. Erre egy sajátos, bábos foglalkozást is kidolgozott, ami októberben indul Marosvásárhelyen.

– *A gyerekeknek szóló rendezvények apró látogatói és szülei közül sokan ismernek már, de azt kevesen tudjuk, hogy miként kerültél kapcsolatba a bábok világával.*

– Már a középiskolában amatőr szinten báboztam, közel három évig, a Habakuk Amatőr Bábjátszó Egyesület berkeiben, amit Bartha Julianna vezetett, majd felvételiztem a Színművészeti Egyetemre, színész szakra, ezt követően pedig az alkalmazott bábművészet szakon mesteriztem. Itt nőtte ki magát igazából a bábok iránti szeretetem.

– *Hogyan jött az ötlet, hogy a románnyelv-oktatásban hívd segítségül a bábokat?*

– Az alkalmazott bábművészet mesteri szak elvégzése után egyik évfolyamtársammal elindítottuk a Játzóter Dráma-műhelyt, amelynek keretében drámatevékenységek által próbáljuk oktatni az óvodás és kisiskolás korosztályt. Mára három

ilyen produkciónk született, amelyek az infotainment kategóriába sorolhatók, és játszva tanítják a gyerekeket a hétköznapi problémák megoldására, leküzdésére. Ezekben a tevékenységekben bábokat használunk a dramatizáláshoz. Ezzel párhuzamosan óvónőként dolgozom, és a mindennapokban tapasztaltam, hogy elég sok nehézséget okoz a román nyelv tanítása a magyar kisgyerekeknek. Kezdetben nem volt konkrét elképzelésem erre, de úgy éreztem, hogy valamivel színesebbé, élvezhetőbbé kellene tenni a románnyelv-oktatást. Bevittem egy bábót, egy picike kandúrt, úgy hívták, hogy Domnul Motan, és nagyon szívesen fogadták a gyerekek, köszöntek neki, mondták, hogy Bună ziua, vagy válaszolgattak neki, ha kérdezett, de ennyiben kimerült a dolog. Majd megszületett a lányom, és baba–mama-tevékenységre jártunk, először személyes jelenléttel, aztán kitört a járvány, elmaradtak a személyes találkozók, és hiányzott a társaság, így elkezdtem az interneten online baba–mama-tevékenységek után nézni. Itt láttam egy Muppet-bábót, egy majmot,

amelynek élethűen mozgott a szája nyelvtanítás közben. Tovább keresgéltem az interneten Muppet-bábokat, eleinte egyik sem tetszett, majd rátaláltam egy karakteres báb kisfiúra, amelyről kiderült, hogy van társa is, egy kislány, meg is vásároltam őket. Nem tudtam pontosan, mit szeretnék velük, csak annyit, hogy kellenek nekem. Annyira karakteresek voltak, hogy tudtam, valamit kell kezdeni velük, ötletszíntelen felmerült a gondolataimban az idegennyelv-oktatás, ellenben az angol nem áll annyira közel hozzám, hogy tanítsam, így a románban kezdtem gondolkodni. A bábokat a kislányommon próbáltam ki, nagyon szerette őket, utólag rendeltem egy állatbábót is, egy szőrös egerkét, amelytől eleinte eléggé félt, amikor leesett az ágyról a báb, nem merte felvenni. Aztán megbarátkozott vele, így arra gondoltam, ha nála sikere van a báboknak, bizonyára az ovisaim is szeretni fogják őket, és bevittem a román tevékenységekre.

– *Hogy fogadták?*

– Nagy sikere volt, lelkesen válaszoltak a báboknak, ha azok valamit kérdeztek tőlük, beszélgettünk románul a bábok segítségével, majd a kezdeti sikeren felbuzdulva, arra gondoltam, hogy ki kellene találni egy programot, amely segít a gyerekeknek abban, hogy a hétköznapi kommunikációban használt kifejezésekkel megismerkedjenek, és barátkozzanak a román nyelv hangzásával. Olyan kicsi gyerek is próbált a legjobb tudása szerint kommunikálni a bábokkal, és mondogatni nekik a román szavakat, aki még magyarul sem tudott helyesen beszélni.

Az elején csak a saját csoportomba vittem be a bábokat, és munka közben, tevékenységről tevékenységre kisírozódtam a módszerem, nem is gondoltam arra, hogy kivigyem az óvoda falai közül. Aztán egy ismerős megkért, hogy menjek be a csoportjába, mivel látta, hogy a bábjaim szerethetőek, reménykedett, hogy a segítségükkel az ő gyerekei is pozitívabban állnak a román nyelvhez. Ugyanakkor édesanyák érdeklődtek, hogy hol tartok bábos románfoglalkozásokat, mert hoznák az óvodáskorú gyermekeiket. Ekkor kezdtem rádöbenni, hogy van erre igény, és talán ki kellene lépni az óvoda falai közül. Ezért a nyáron összeállítottam egy programot, és tervben van, hogy októberben elkezdek egy tevékenységet külsős gyerekeknek. A 3-7 éves korosztályt céloztam meg, október 12-től hetente egyszer lenne foglalkozás, előzetes bejelentkezés alapján, hiszen tizenöt, legfeljebb húsz gyerekkel lehet egyszerre hatékonyan dolgozni. Nemrég létrejött egy Facebook-oldal is, a Panka și amicii mei, ahol majd elérhetőek lesznek a részletek, ismertetővideót is közzétennék, hogy az emberek képet kapjanak arról, hogyan zajlanak a játékos bábos tevékenységek.

– *Addig is elmesélnéd, hogy pontosan mi is történik egy ilyen foglalkozáson?*

– A cél az, hogy a gyerek jól érezze magát a bábok között, halljon román beszédet, ismerkedjen a nyelv hangzásával, szóljon egy-két szót, esetleg néhány tömondatot, román dalocskákat énekeljen a bábokkal. Azt tapasztalom, hogy mintha lenne egy ösztönös ellenállás a románnyelv-tanulással szemben a magyar gyerekekben, ezért az elsődleges célom, hogy amikor a gyerek meghallja, hogy román-tevékenység, akkor jókedvvel vegyen részt benne, és merjen megszólalni. A bábjaim magyarok, magyar nevük van, ezt szándékosan alakítottam így, ugyanakkor a 3-6 éves gyerekek még nem tudnak élvezni egy ötvenperces tevékenységet úgy, ha végig románul beszélünk a bábbal, ezért a román túlsúlyban van, de vegyes a nyelvhasználat. A tevékenység egy jelenettel kezdődik, ami köztem és a báb között zajlik, és ebbe bevonjuk a gyerekeket is. Vannak témák – például a házikedvencek –, és a kezdeti jelenetben valami történik, ami elindítja a beszélgetést, például eljátsszuk, hogy a báb szeretne egy kiskutyát. Utána drámajáték következik, ami az adott témához kapcsolódik, ezek mozgásos, képesség- és készségfejlesztő játékok, ezáltal megmozgatjuk a gyerekeket. A foglalkozás részeként egyik báb hangképzést tart, amit azért tartok fontosnak, mert vannak bizonyos hangok, amelyek a magyar nyelvben nem léteznek, a magyar gyerekeknek nehéz ezeket kiejteni, ezért

játékosan gyakoroljuk, például elmeséli nekik a báb, hogy a kisbaba a szomszédban egész éjjel sírt, és ezáltal gyakoroljuk az „oa” kiejtését. A tevékenység végén felcsendül egy román dalocska, hogy ezáltal is barátkozzanak a román szavakkal. Bevallom, nem gondoltam, hogy ötven percig le tudom kötni a figyelmüket, de ilyen hosszúra sikeredtek a foglalkozások, ugyanis minden gyerek sorra akar kerülni, meg akar szólalni, várják az egyes bábos mozzanatokot. Egy szörnyike báb megmozgatja a gyerekeket – ebbe a programpontra próbáltam a mindennapokban használt kifejezéseket becsempészni, például ilyenkor mondogatjuk románul, hogy ülj le, állj fel, fordulj meg, hozd ide. Ezeket mondja és mutatja a báb, a gyerekek pedig csoportosan csinálják. De van amikor egyénileg is mondanak szavakat, tegyék fel, ha az élelmiszerek vagy a gyümölcsök a téma, akkor eljátsszuk, hogy az egyik báb éhes, és csak akkor tátja ki a száját, ha a gyerek elmondja románul, mit ad neki enni. Nyelvtanárokat kértem meg, hogy nézzék át az általam összeállított programot, hogy az a nyelvtanulás szempontjából hatékony legyen, hiszen mellett, hogy jól érezzük magunkat, az is cél, hogy a gyerekek ismeretei gyarapodjanak.

– *A Facebook-oldalad borítóképén valósággal elmerülsz a színes bábengerben, állatok, aranyos szörnyikék vesznek körül, egyik figura jópofább, mint a másik. Hány fős „bábcsalád” lakik nálatok?*

– Összesen 25-en vannak. Egy tevékenységen öt bábót vetek be, egy gyerekbábót, ugyanis „lakik nálam” két kislány meg egy kisfiú, és ugyanilyen nagy természetű báb a kutytus meg a csimpánz. Azért őket, mert ők annyira nagyok és annyira karakteresek, hogy hitelesen el tudnak mesélni egy történetet. Úgy érzem, hitelesebb, ha velem egy kaliberű bábbal dolgozom. A 25 fős csapat többsége állatbáb vagy állatszörnyike, ezeket a mozgásos játékoknál vetem be, a hangképzésben pedig egy tündérke van a segítségemre. A továbbiakban szeretnék egy szemüveges kisfiú bábót, hogy a szemüveges gyerekek is azonosulni tudjanak a csapattal.

– *Lépésről lépésre bővült a bábkollekciód, egytől egyig szerethető figura, rendkívül ötletes nevekkal. Van-e kedvenced közöttük?*

– Csimpi, a fekete csimpánz a kedvencem, vele tervezek egy kisfilmet készíteni, hogy betekintést nyerhessenek az emberek, hogyan is zajlik egy jelenet a románfoglalkozásokon. Amikor megrendelem a bábót, legtöbbször már tudom, mi lesz a neve, általában az állat nevének a kezdőhangjával kezdődik, például Benő a béka, Zoli a zebra, Károly a kandúr. E két utóbbi a kislányom kedvence.

Világító zene

Szilágyi Mihály

William Duddell

Mi sem könnyebb manapság, mint megnyomni vagy megérinteni egy kapcsolót, és a környezetünk tündöklő fényárban úszik. Ma már energiatakarékos és színhőmérsékletben gazdag világítóeszközök közül válogathatunk. Gondoltunk-e valaha arra, hogy e bőséges kínálat megjelenéséig a gyertyától és mécsestől kezdve milyen hosszú és kanyargós utat tett meg a tudomány? És az is megtörtént, hogy a fényforrások útja összetetalálkozott a muzsika ösvényével.

Hosszú évezredekén át maga a tűz jelentette a fényforrást. A gyertyák, mécsesek és fáklyák világa elképesztően hosszú időszakot ölelt fel. Csak az 1800-as évek legelején történt jelentős változás a fényforrások történetében, amikor a még

gyerekecipőben sántikáló elektromosság fénygyújtásra is alkalmassá vált. 1802-ben Humphry Davy angol tudós elektromos áram segítségével felvillantotta az első ívlámpát, ami még platinaszállal működött. Néhány évvel később, 1808-1809-ben szénelektródás lámpájával varázsolt – akkor még – vakító világosságot. Leegyszerűsítve, az ívlámpa nem más, mint két feszültség alatt lévő szénrúd, melyet összeérintve lángra lobbantunk, majd kissé eltávolítunk egymástól, hogy nagyobb legyen a fényt kibocsátó láng. Jó tudnunk, hogy a hegesztés is egyfajta ívfény, de ez esetben nem a fénykibocsátáson van a lényeg, hanem a fémek megolvasztásán – a hegesztőgép íve, bár nagyon erős fényt bocsát ki, rendkívül költséges világítóeszköz lenne. Humphry Davy készített olajjal működő biztonságos bányáslámpát is, amit Jókai Mór is említ a Fekete gyémántok című regényében. A Davy-féle elektromos ívlámpa volt az első elektromos fényforrás. A kísérleti világítóeszközt kétezer (!) darab Volta elem működtette. A kísérletekből kifejlesztett, igazi világításra használt ívlámpa valódi napsugarat varázsolt a környezetébe, ugyanis a fényereje úgy alakult, hogy körülbelül 40 volt és 1 amper erősségű árammal száz gyertyafényt helyettesített. Később rájöttek, hogy annál gazdaságosabb az ívlámpa, minél nagyobb teljesítményű, mert egy 10 amperes lámpa 1130 gyertya fényerejével volt azonos. A magyar villany szavunk is a villanásból és a nyelvújítás korában népszerű -ny képzővel társulva került be a szókészletünkbe.

Az ívfény azonban komoly kellemetlenséget is okozott a környezetének, mert az ív égése meglehetősen erős hangjelenséggel társult. A zümmögés sok bosszúsággal járt, ezért 1899-ben felkérték William Duddell brit mérnököt, hogy találjon megoldást a lámpák muzsikálásának kiiktatására.

William Duddell 1872-ben született Londonban. Gyerek- és fiatalkoráról keveset tudunk. Akkor vált igazán ismertté, amikor az ívlámpákkal történő kísérletei során egy hangszert alkotott. Nem sikerült megszüntetnie az ívlámpák muzsikáló hangját, de rájött, hogy a lámpákat tápláló feszültség változtatásával megváltozik a lámpa által kibocsátott hangmagasság. Duddell kísérletei eredményét 1901-ben mutatta be a londoni mérnökképző intézet előtt. A hallgatóság arra várt, hogy az ívlámpák némán világítsanak majd, erre meglepő muzsikát kezdtek játszani. Az emberek ámulva tekintettek szerzetészét, de zenészeket sehol sem láttak, tehát mégsem lehetett csalás a lámpamuzsika.

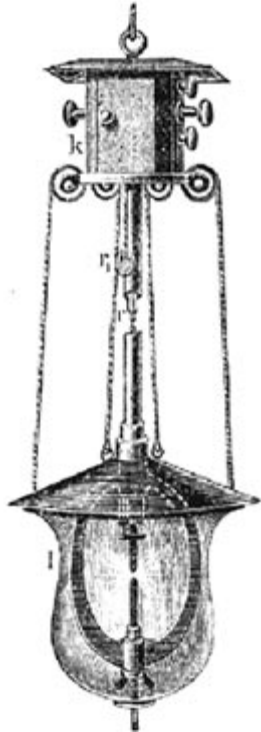
A tudós Duddell volt az egyetlen előadó, és egy billentyűzet állt előtte. Elmagyarázta, hogy minden billentyű más-más, megfelelően beállított feszültséggel táplálja a lámpát, ennek következtében a fényforrás is másképp zümmög. Ezzel megszületett a világ egyik legkülönlegesebb elektromos hang-

szere, amely hangszóró nélkül világító zenét játszott. Ezt a különlegesen vezérelt fényforrást zenei ívnek nevezte el. Közönsége szórakoztatására Duddell még néhány melódiát játszott – tehát nem volt zenei analfabéta! –, és végül a God Save the Queen dallammal berekesztette a tudomány népszerűsítését. Az igazi meglepetés csak ezután következett. Kiderült, hogy az előadás helyszínétől távolabb lévő, de ugyanarról az áramforrásról működő ívlámpák is dalra fakadtak, azok is ugyanazt énekelték, mint a tudós zenélő lámpája. A csodaszámba menő eseményt még a New York Times is megírta 1901. április 28-án, és azon is elábrándozott a cikkíró, hogy milyen lenne, amikor a „hajnalcsillagok együtt dalolnának”. Nyilván az utcai világítást szolgáló ívlámpákra gondolt ekkor.

William Duddell mindössze 45 évesen halt meg. Halálával kapcsolatban semmit sem tudunk, de feljegyezték, hogy élete utolsó három évét az Egyesült Államok egyik titkos kísérleti bázisán töltötte...

A zenélő ívlámpa ötlete azonban mégsem maradt teljesen értelmetlen. Valdemar Poulsen dán mérnök 1908-ban a muzsikáló ívlámpa ötletét továbbfejlesztette, és megalkotta a vezetékek nélküli távíró változatát. Megoldása a rádiózás terén is használatos volt a vákuumsó megjelenéséig. Poulsen-ről érdemes tudni, hogy ő készítette az első mágnesalapú hangfelvételt Ferenc József osztrák császár beszédéről.

Bár az ívlámpákat mára elfeledtük, egy bő évszázaddal ezelőtt még széles körben ezek a fényforrások biztosították a közvilágítást. 1878-ban Budapesten is megjelentek az ívfény-lámpák. 1884-ben Temesváron elektromos közvilágításnak örvendezhettek a városlakók. Akkor még nem tudhatták, mely fényforrás az előnyösebb, ezért 16 ívfényes lámpa mellett 731, még nagyobb újdonságnak számító villanykörte szolgáltatta a fényt. Marosvásárhelyen 1893-ban a főteret négy ívfény-lámpa világította meg – jegyzi meg Miholcsa Gyula.

Utcai ívlámpa

La-Ce taoista kínai filozófus egyik jó tanácsát idézzük a rejtvény főszoraiban.				1.	PÁGER SZÍNÉSZ	SODRÁS AZ EGYIK PINCÉR	↓	SZÁJAT NAGYRA NYIT	NÉMET SZEMÉLY- NÉVMÁS	ÁLLAM- SZÖVETSÉG	TILTÓSZÓ FRANCIA FOLYÓ	↓	MENS ... IN CORPORE SANO	PÁRATLAN MŰTÉTI	KÖZLEKE- DÉSI PÁLYA	MAGYAROS DAL	A TETEJÉRE ÉGHAJLAT	↓	HÁROM (LATIN)	RAG, A -VAL PÁRJA	↓	BEFEJEZŐ- DÉS
				H	▼	▼		▼	▼	▼	▼		▼	▼	▼	▼	▼		▼	▼		G
				FÉL FONTI			DALBETÉT	▶				... KEZDVE (AZÓTA)	▶					MONDA	▶			
				NINCS BENNE ÜRES HELY MUNKA (BIZ.)			KÍNAI HOSSZ- MÉRTEK	▼		VERNE EGYIK KAPITÁNYA	▶				SZERBIAI VÁROS	▶		▼			ZORRO JELE	▶
HOCI! (KÉT SZÓ)	2.	MADONNA FILM- SZEREPE	AFRIKAI ÁLLAM SZEMERE... (SZÍNÉSZNŐ)	▶	▶			ÉGBŐL ESŐ ELEDEL	▶					FÉRFINÉV (MÁRC. 7.) LAPPFÖLDI TÓ	▶					FÉL TÍZI	▶	
				▼	▼			MEZ	▶											INDUSZTRI- ALIS	▶	
				▼	▼		MAGAD	▶		... IPSO	▶		JEGYZETEL NAGYIEK KEDVENCE	▶			BANK- BETÉTI RÓMAI KETTŐ	▶		SZÓ- DZSÓKER HATÁRRAG	▶	
				▼	▼		▼			▼			▼						▼			
				KECSESEN HAJLIK	▶		SZÓGLET SZEREZ	▶			... HAJÓS (VERNE-MŰ)	▶						NEHEZEN VISZ MŰNYAG- FÉLE	▶			
				▼	▼																	
				SEPRŰ ANYAGA	▶		AFRIKAI FOLYAM OKTAT	▶				CSILLAG. TALPPONT AZ OLT TESTVÉRE	▶								FÉLÉVI ENNIVALÓ	▶
				▼	▼																	
				FÉLIG STABIL!	▶		ERKÖLC- TAN AZ ARGON VEGYJELE	▶		OLASZ SZERELEM	▶						CSAK FÉLIG! AZ ARGON VEGYJELE	▶		HÉZAG KICSINYÍTÓ KÉPZŐ	▶	
				▼	▼																	
				ELŐADÁS RÉSZEI SZINTÉN	▶		TAROLÓ MEGGON- DOLATLAN	▶		BAGDAD LAKÓJA	▶				FORMÁL SZAMOAI PÉNZ	▶						KÉTPÓLUSÚ ELEKTRODA
				▼	▼																	
				▼	▼	A SZÁVÁBA ÖMLIK VÉKONY FÉMLAP	▶		JUPITER- HOLD	▶				ILION MELL	▶						...MC'BAIN (KRIMIÍRÓ) SPANYOL ARAB	▶
				▼	▼																	
				ELEVEN	▶		TE ÉS Ó TÉVESEN JEGYEZ	▶		TÉLI CSAPADÉK ELGONDO- LÁS	▶		A SZARKA FARKA! LÁTTA AZ ESETET	▶			A NÁTRIUM VEGYJELE OROSZ RENDEZŐ	▶		RÓMAI 1051 CSILLAGÁSZ (ANTAL)	▶	
				▼	▼																	
				AMERIKA SZÍNÉSZ (RICHARD)	▶		ELHANTOL ÉSZAKI VÁLTÓPÉNZ	▶			... POPESCU (SZÍNÉSZNŐ) FÖLDRE UTA- LÓ ELŐTAG	▶					KICSODA? (OROSZ) KAUZÁLIS	▶			NULLA EME PÁRJA	▶
				▼	▼																	
				EGYSZERŰ GÉP	▶		RESZKET RÉSZBEN EDZETT!	▶				SZALONNÁT FŐZŐ IZOMKÓTÓ	▶						MAROS-PAR- TI VÁROS LATIN CSONT	▶		
				▼	▼																	
				▼	▼	BEVAGDAL SPANYOL AUTÓJEL	▶			KIRÁLYNŐ (FRANCIA) LITER (RÖV.)	▶				VAN ESZE JOULE (RÖV.)	▶				KASSÁK LAPJA VOLT FÉLSZI!	▶	
				▼	▼																	
CZUCZOR GERGELY EGYIK ÁLNEVE	S			▶	▶																	L.N.J.

Augusztus 18-i rejtvényünk megfejtése: Vigyázz, ha rajtad múlik, ne legyen nagyobb a büntetés, mint a bűn.

Bajnokság a légiriadó árnyékában – megkezdődött az ukrán labdarúgóidény

Háborús állapotok közepette újraindult kedden az ukrán élvonalbeli labdarúgó-bajnokság, amelynek klubjai a légiriadókra is felkészültek. A bombázások veszélye miatt a mérkőzéseket nézők nélkül játsszák, kezdetben csak Kijevben és környékén, illetve a nyugati határhoz közeli két területen, bár ez később változhat.

„Az új szezon számos logisztikai kihívást tartogat, és a rakétatámadások kockázata is fennáll, ezért minden stadionnak rendelkeznie kell óvóhellyel” – nyilatkozta az ukrán szövetség elnöke. Andrij Pavelko hozzátette, valahányszor megszólal a légvédelmi sziréna – ami a legtöbb régióban mindennapos jelenség –, a mérkőzést félbeszakítják, és a találkozó minden résztvevőjének az óvóhelyre kell mennie.

Néhány futballista, például a Sahtar Donyeck középpályása, Tarasz Sztjepanenko aggodalmát fejezte ki, hogyan tartják melegen az izmaikat a hosszú kényszerszünetek során. Javaslatra szerint minden óvóhelyen fel kellene állítani néhány szobakerékpárt.

Minden mérkőzésen jelen lesznek katonai tisztviselők, és ha a légiriadó egy óránál tovább tart, megbeszélik a játékvezetővel, hogy várjanak-e tovább, vagy halasszák el a meccset.

Az új idény első mérkőzését a Sahtar Donyeck

és a Metalliszt Harkiv játszotta, a háború által súlyosan érintett Kelet-Ukrajna két csapatának összecsapását Kijevben rendezték. A találkozó nem hozott gólt, a Sahtarban a Fehérvártól leigazolt Ivan Petrjak kezdőként 76 percet játszott, a Ferencvárostól szerződtetett Olekszandr Zubkov nem volt a keretben.

A mezőnyben 16 csapat szerepel, ám a Deszna Csernyihiv és az FC Mariupol ezúttal nem tud elindulni, mert a harcok során lerombolták a stadionjaikat. Utóbbi klubnak a jövője is veszélybe került, miután három hónapos ostrom után az oroszok elfoglalták a várost, és az ukránok szerint több mint 20 ezer lakost öltek meg.

Az előző szezon február 24-én szakadt félbe, akkor a Sahtar Donyeck vezette a tabellát, és az új idényben is esélyesnek számít, bár a horvát vezetőedző, Igor Jovicevic elmondása szerint már nem brazil légiósok, hanem fiatal, hazai futballisták alkotják a keretet.

Eredményjelző

Ukrán bajnokság, 1. forduló: Sahtar Donyeck – Metalliszt Harkiv 0-0, Csernomorec Odessza – Veresz Rivnye 0-1, FK Zorja Luhanszk – Vorszklá 3-1, Kolosz Kovalivka – Krivbasz 1-0.

Az új idény első mérkőzését a Sahtar Donyeck és a Metalliszt Harkiv játszotta

Fotó: a Sahtar közösségi oldala

Konstancán folytatja Ovidiu Horșia

Czimbalmos Ferenc Attila

A szuperligás FCSB második csapatához, a 2. ligában szereplő Konstancai Unireához került kölcsönbe Ovidiu Horșia.

A Marosvásárhelyi Speranța, a Marosszentgyörgyi Kinder, majd a Marosvásárhelyi Kiválósági Akadémia egykori labdarúgója sikertelen szezont zárt a nyáron. Tavaly októberben, az időközben csődbe jutott Gaz Metan játékosaként (ahol szintén kölcsönjátékosként szerepelt), a Dinamo 1948 elleni mérkőzésen lesérült, majd idén februárban műtéti beavatkozáson esett át.

A 22 éves futballista, aki több alkalommal volt U15-ös, U16-os, U17-es, U18-as és U19-es válogatott, reméli, hogy ezúttal felfelé ívelő ágba kerül a pályafutása. Ezért esett választása a második ligás alakulatra, noha az élvonalból is keresték.

„Ovidiu reméli, hogy mielőbb formába lendül, és a jövőben elkerülük a sérülések. A nyári felkészülési időszakának elején az első ligás CS Mioveni érdeklődött iránta, de arra gondolt, hogy a sérülés miatti hosszabb kihagyás után talán nehezebben lehet majd tagja az Argeș megyei alakulat kezdő tizenegyének, a

Fotó: Ovidiu Horșia közösségi oldala/Jászvásári CSM Politehnica

Eredményjelző

2. liga, 3. forduló: Bukaresti CSA Steaua – FK Csíkszereda 0-4.

Ghánai játékosok érkeztek Kolozsvárra

Két ghánai játékost igazolt tegnap a Kolozsvári CFR labdarúgóklub. A 22 éves Carl Davordzie csatárposztton szerepel, a 20 esztendőes Adam Abdul-Wahab középpályás. Egyelőre mindketten a bajnokcsapat második együttesével készülnek.

Nagy hiba lenne, ha a Ferencváros hátradőlne!

Bogdán Ádám szerint ugyanaz a koncentráció és hozzáállás kell majd a Shamrock vendégeként is, mint Budapestben, a labdarúgó Európa-liga pótselejtezőjében.

A magyar bajnok 34 éves kapusa, Bogdán Ádám korábban több angol és egy skót klubban is légióskodott, így jól ismeri a szigetország futballját és a helyi viszonyokat. A második számú európai kupasorozat főtáblájára jutásért kiírt rájátszás dublini visszavágója előtt a rutinos kapuvédő a klub honlapjának adott interjút.

– *Eldőlt a továbbjutás?*

– Korai lenne ezt kijelenteni, hiszen csak egy kétmeccses párharc első felvonásán vagyunk túl. Azáltal, hogy 4-0-ra győztünk a Groupama Arénában, egészséges előnyt szereztünk, azt gondolom, az eredmény mellett a játékunk is arra enged következtetni, hogy mi vagyunk az abszolút esélyesek a továbbjutásra, ám nagy hiba lenne, ha most hátradőlünk. Ezt a feladatot még be kell fejeznünk Írországbán, egy másik környezetben, idegen pályán, másfajta időjárási körülmények között. Ugyanolyan hozzáállással és koncentrációval kell pályára lépünk, mint tettük Budapestben. A célunk természetesen az, hogy kint is győzni tudjunk, és magabiztosan jussunk be az Európa-liga csoportkörébe.

– *Számítottál ilyen különbségű győzelemre?*

– Nem, de én alapvetően nem is szoktam ilyeneket számolgatni, mindig azt remélem, hogy az attitűdünk, a hozzáállásunk, az egymásért való küzdés megjelenik a

pályán. Ha ez megvan, az általában jó játékkal és eredménnyel párosul, így történt ez múlt csütörtökön is.

– *Hat BL-selejtező tapasztalata alapján hova tudnád elhelyezni az aktuális ellenfelet, a Shamrock Roverst?*

– A párharc első mérkőzése után még nem mondanék ítéletet. Egy meccset játszottunk Budapestben, ahol 38 fokok hőség volt. Tudom, hogy Írországbán vagy Angliában nem ez a megszokott időjárás, biz-

tos vagyok benne, hogy ez nagyon megfogta a Roverst. Erősebb csapat vagyunk, ez kétségtelen, de nehezen tudnám elhelyezni az ellenfelet bárhova is, hiszen mégiscsak bajnokcsapat, amely megszokta, hogy otthon nyeri a meccseket. Nekünk most nem is a Shamrockkal kell foglalkozni, az a feladatunk, hogy magunkra koncentráljuk, és a maximumot nyújtjuk.

– *A budapesti mérkőzés előtt találkoztál olyan játékosal, akivel*

Egy hiányzója lesz a Kölnnek a Fehérvár elleni visszavágón

Az 1. FC Kölnnek egy hiányzója lesz ma a MOL Fehérvár FC otthonában a labdarúgó konferencialiga-selejtező negyedik fordulójának visszavágóján.

A klub kedden jelentette be, hogy Mark Uth még legalább három hétig nem játszhat, mert szeméremcsont-probléma miatt műtétre van szüksége. A 30 éves csatár a mostani idényben csak az első tétmérkőzésen léphetett pályára, amikor csapata tizenegyespárbajban kiesett a másodosztályú SSV Jahn Regensburggal szemben a Német Kupa első fordulójában.

A Köln 2-1-re kikapott a Fehérvártól a harmadik számú európai kupasorozat selejtezőjében. A visszavágót ma 20 órától rendezik a MOL Aréna Sóstóban, a találkozót az M4 Sport televízió élőben közvetíti.

Bogdán Ádám a skót Hibernians együttesétől szerződött az FTC-hez. Korábban Angliában a Bolton, a Crewe Alexandra, a Liverpool és a Wigan kapuját is védte. Fotó: FTC

angol vagy skót éveid alatt egy klubban játszottatok? Esetleg kint tervezel ilyet?

– Nem, nem volt ilyen. Azt látam, hogy a keretben lehetnek, akikkel korábban megfordultunk egy klubban, de szorosabb kapcsolatunk nincs senkivel.

– *Korábban évekig futballoztál brit területen, emiatt jobban vártad az írországi utazást?*

– Mindig öröm, amikor európai kupameccsre utazunk, de nyilván a mostani kirándulásnak ad egy külön pikantériát, hogy ír klub az ellenfelünk, amely a szigetországi futballstílust képviseli. Alapvetően örülök, hogy nemzetközi kupameccs következik, a célunk, hogy egy írországi győzelemmel tegyük biztossá az UEL-csoportkörös szereplést.

A román és magyar kupaszereplők programja

- * 20.00 óra, M4 Sport: MOL Fehérvár FC – 1. FC Köln (Európa-konferencialiga)
- * 20.00 óra, DigiSport 1, Prima Sport 1: Kolozsvári CFR 1907 – Maribor (Európa-konferencialiga)
- * 20.00 óra, Pro TV: Viking – Bukaresti FCSB (Európa-konferencialiga)
- * 20.00 óra, (?): Hapoel Be'er Sheva – CSU Craiova (Európa-konferencialiga)
- * 22.00 óra, M4 Sport: Shamrock Rovers – Ferencvárosi TC (Európa-liga)

Dráma Belgrádban, kiesett a Qarabag, a Djurgarden viszont főtáblás

Az utolsó percben bukta el a továbbjutást a Belgrádi Crvena zvezda kedden este, a labdarúgó Bajnokok Ligája selejtező rájátszásában. Az izraeli Makkabi Haifa 3-2-re megnyerte az első mérkőzést, a visszavágón a szerbek már az első félidő végén 2-0-ra vezettek, így összesítésben is előnybe kerültek. A vendégek azonban egy kihagyott büntetőt követően gólt szereztek, majd a mérkőzés hajrájában ellenfelük öngóljával egyenlítették, és 5-4-gyel továbbjutottak.

Ugyancsak kedden a Ferencvárost a BL-kvalifikációból kiejtő Qarabag 2-1-re kikapott a Viktoria Plzen vendégeként, így az Európa-liga főtábláján folytatja, míg a csehek bejutottak a Bajnokok Ligája csoportkörébe. A Mircea Lucescu irányította Dinamo Kijev is a második számú sorozatban szerepel majd az ősszel, miután a Benfica elleni visszavágót is elvesztette kedden, 3-0-ra, a portugál alakulat 5-0-s összesítéssel kvalifikált a Bajnokok Ligája csoportkörébe.

A Sepsi OSK-t kiejtő svéd Djurgarden ugyanakkor bejutott a labdarúgó Európa-konferencialiga csoportkörébe. Bár kedden Nicosiában 3-2-re kikapott az Omoniatól, az első mérkőzésen 3-0-ra legyőzte a ciprusi együttest, így 5-3-as összesítéssel jobbnak bizonyult ellenfelénél.

Harmincegy évvel az elszakadás után Ma is függetlenségéért harcol

Az ideai függetlenség napja valószínűleg többet jelent az ukránoknak, mint valaha. Kereken 31 évvel ezelőtt adták ki a függetlenségi nyilatkozatot, mellyel Ukrajna végleg elszakadt a Szovjetuniótól.

Ezt a napot általában koszorúzásokkal és koncertekkel ünneplik, idén azonban minden tömegrendezvényt betiltottak, hiszen a nagyvárosokban továbbra is gyakoriak az orosz bombázások.

Zárt ajtók mögött adják át a kitüntetéseket

Volodimir Zelenskij elnök, levetve ikonikussá vált zöld pólóját, hagyományos viseletben intette odafigyelésre népét. Elmondta: az ünnepek helyett zárt ajtók mögött fognak kitüntetni olyan ukránokat, akik segítették a hadsereg munkáját.

„A katonaság és a titkosszolgálat mindent megtesz, hogy megvédje az embereket az orosz terrortól, de arra kérem önöket, hogy tartsák be az előírásokat, ne menjenek ki az utcára, és figyeljék a légvédelmi szirénákat” – mondta az államfő.

Kijev szerint eddig kilencezer katona vesztette életét a harcokban. A civilek pedig már elcsigáztak.

Eközben a Nyugat töretlenül kitart Kijev mellett. A lengyel elnök kedden személyesen ígérte meg ukrán kollégájának, hogy a háború utolsó napjáig támogatni fogják Ukrajnát. Charles Michel, az Európai Tanács elnöke pedig kijelentette: a Krím Ukrajnához tartozik, és az EU sohasem fogja elfogadni az orosz annexiót. (*Euronews*)

Ferenc pápa szerint a háború öröldség

Békét sürgetett Ukrajna és Oroszország között Ferenc pápa, aki a konfliktus kezdetétől számított hatodik hónap végén öröldségnek nevezte a háborút a Vatikánban tartott általános meghallgatáson szerdán.

Ferenc pápa az audiencia végén az ukrainai háború befejeződéséért imádkozott.

Az egyházfő emléktetett, hogy hat hónap telt el a háború kezdete óta. „Gondoljunk Ukrajnára és Oroszországra. Mindkét országot felajánlottam Szűz Mária szeplőtelen szívének. A Szűzanya lássa ezt a két szeretett országot, lássa Ukrajnát, lássa Oroszországot, és hozzon békét. Szükségünk van a békére” – jelentette ki Ferenc pápa, aki március 25-én ajánlotta fel a két országot a Szent Péter-bazilikában végzett bűnbánati szertartás keretében. A pápa kijelentette, az ártatlanok fizetnek a háborúért. „Gondolok a sok

kegyetlenségre, a sok ártatlanra, akiknek az öröldségért, minden fél öröldségéért kell megfizetni, mivel a háború öröldség” – mondta. Megjegyezte, hogy a háborúban senki sem mondhatja azt, hogy ő nem tartozik az örültek közé.

Ferenc pápa utalt Darja Dugina újságíró és aktivista, Alekszandr Dugin nacionalista orosz közíró és politikai gondolkodó lánya halálára, aki szombaton merényletben vesztette életét. „Gondolok a szegény lányra is, akit az autóülés alá rejtett bomba ölt meg Moszkvában. Az ártatlanok fizetnek meg a háborúért” – fogalmazott az egyházfő. Hangoztatta, hogy szíven viseli a foglyok sorsát, elsősorban azokét, akik kiszolgáltatottak, és azt kéri a hatóságoktól, hogy tegyenek szabadon bocsátásukért. Hozzátette, hogy azok pedig bűnözők, akik a háborúval, a fegyverkereskedelemmel gazdagodnak, mivel „legyilkolják az emberiséget”. (*MTI*)

A NATO-főtitkár még több fegyvert adna Ukrajnának

Sürgősen tovább kell növelni Ukrajna katonai támogatását ahhoz, hogy az orosz támadás alatt álló ország tárgyalások útján és szuverén nemzetként kerüljön ki a háborúból – mondta a NATO főtitkára egy szerdai német lapinterjújában.

Jens Stoltenberg a Die Welt című lapban közölt interjújában az Ukrajna elleni orosz támadás elindítása – február 24. – óta eltelt fél év tapasztalatait értékelve kiemelte, hogy Vlagyimir Putyin orosz elnök „nagy stratégiai hibát” követett el és „kudarcot vallott”.

Az orosz államfő arra számított, hogy néhány nap alatt megszerzi az ellenőrzést a szomszédos ország felett, ehelyett viszont az erőket felörlő, felmorzsoló harc, „a logisztika és az akaraterő küzdelme” alakult ki, amelyben „hihetetlen” mennyiségben fogy a hadianyag, például a tüzérségi lövedék – fejtette ki a NATO főtitkára.

Vlagyimir Putyin hatalmas erőforrásokat összpontosít a háborúra, az ukránokban pedig megvan az akarat az önvédelemre. A védekezéshez azonban eszközökre is szükség van, „és mi rendelkezünk ezekkel az eszközökkel” – mutatott rá Jens Stoltenberg, hozzátéve: „arra kérem a NATO-szövetségeket, hogy az eddiginél erőteljesebben és gyorsabban támogassák Ukrajnát fegyverekkel”.

Aláhúzza, hogy a NATO nem vesz részt a konfliktusban, de segít Ukrajnának, hogy érvényesíthesse az ENSZ Alapokmányában rögzített önvédelmi jogát.

Charles Michel: a Krím Ukrajnához tartozik

A Krím Ukrajnához tartozik, az Európai Unió nem ismeri el, és soha nem is fogja elismerni a térség és Szevasztopol illegális elcsatolását – hangsúlyozta Charles Michel, az Európai Tanács elnöke kedden a Krími Platform nevű kijevi kezdeményezés második csúcstalálkozója résztvevőinek címzett videóüzenetében.

Az elnök kiemelte: „Oroszország Ukrajnával szembeni agressziója nem február 24-én kezdődött, hanem 2014-ben, a Krím illegális annektálásával, február óta pedig Moszkva a Krímet stratégiai ugródeszkaként használja arra, hogy délről megszállja Ukrajna más részeit, és válogatás nélküli rakétacsapásokkal támadja az országot”.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a Krím az Ukrajna más részeiből ellopott gabona szállítási csomópontjává vált, és Oroszország katonai jelenléte a térségben – az ukrán fekete-tengeri kikötők blokádját erősíti. A következményeket, az ukrán gazdaságot érő károkat és a globális élelmiszerválságot a Kreml cinikus döntése, az éhínség fegyverként való használata okozza, hogy gyengítse az Ukrajnának nyújtott nemzetközi támogatást – tette hozzá. Michel üdvözölte az Isztambulban nemrégiben megkötött megállapodást, amely elősegíti a kereskedelmi hajók elindulá-

Felidézte, hogy a katonai szövetség már 2014 óta, az Ukrajnához tartozó Krím félsziget Oroszországhoz csatolása óta támogatja az ukrán fegyveres erőket.

A fél éve indított orosz támadás elleni védekezés sikere is teljes mértékben a Nyugat katonai támogatásától függ – tette hozzá. Ukrajna önvédelmi képességének fenntartása „a mi felelősségünk”, de „nemcsak Ukrajnának, hanem egész Európának fontos”, mert ha Vlagyimir Putyin győz, akkor még veszélyesebbé válik a világ, a nyugati országok pedig „sebezhetőbbek” lennének, hiszen az orosz elnök arra a következtetésre jutna, hogy katonai erővel bármit elérhet – fejtette ki Jens Stoltenberg.

Hozzátette, hogy Oroszország az energiát is fegyverként használja, méghozzá Németország és a többi NATO-tagállam ellen. Így a németekre, mint minden más európaira is „valószínűleg kemény tél” vár, magas energiaárakkal és nagy inflációval. Ezeknek a nehézségeknek az oka „Putyin brutális háborúja” – jelentette ki a NATO főtitkára.

Mint mondta, a háború valószínűleg tárgyalásokkal ér majd véget, az Ukrajnának elfogadható tárgyalási eredményt pedig nagyban meghatározzák a harctéri sikerek. Ezért az Ukrajna mint szuverén nemzet fennmaradását biztosító békés rendezés érdekében „a legjobb, amit tehetünk, hogy több katonai támogatást adunk, méghozzá a lehető legtöbbit, a lehető leggyorsabban és a lehető leghamarabb” – húzta alá Jens Stoltenberg. (*MTI*)

Közlemény ingatlan eladásáról

Az utólag módosított és kiegészített 2015. évi 207. számú, az adóeljárás szabályzatra vonatkozó törvény 250. cikkelyének (2) bekezdése értelmében 2022. szeptember 12-én 12 órákor Segesváron, az 1918. December 1. út 37–39. sz. alatt árverésen eladják a PRISACARIU MIRCEA (CNP: 1800411070082) tulajdonát képező ingatlant – első árverés:

- Beltelék – 718 m² kaszáló, Fehéregyháza község belterületén, Oláhzsákod faluban (szám nélkül), Maros megye, telekkönyvszám 50295, Fehéregyháza. Kiküldési ár 5439 lej. Az adóeljárás szabályzatra vonatkozó 227/2015. sz. törvény VII. fejezetének rendelkezései szerint a művelet nem adóköteles. Az ingatlan nincs megterhelve.

Felkérjük azokat, akik igényt tartanak az ingatlanra, hogy értesítsék erről a végrehajtó szervet az árverés időpontja előtt.

A beltelék iránt érdeklődőket felkérjük, hogy jelenjenek meg az árverésen, és a határidőig nyújtsák be vásárlási ajánlatukat.

Az árverésen való részvételhez az ajánlattevőknek a licit időpontja előtt legalább egy nappal zárt borítékban be kell nyújtaniuk a következő dokumentumokat:

- vételi ajánlat;
- igazolás a részvételi díj befizetéséről vagy a garanciáról garancialevél formájában, amely a kiküldési ár 10%-át teszi ki. Az összeget a segesvári pénzügyi osztálynak, a segesvári kincstárnál nyitott IBAN RO33TREZ478506701XXXXXX számlájára kell befizetni, adószám: 4322645.
- az ajánlattevő képviselő személy meghatalmazása;
- román jogi személyek esetében a cégnyilvántartási hivatal által kiadott bejegyzési okirat másolata;
- külföldi jogi személyek esetében a bejegyzési okmány román nyelvű fordítása;
- román természetes személyeknek a személyi igazolvány másolata;
- külföldi magánszemélyeknek a személyi igazolvány/útlevél másolata;
- az ajánlattevő saját felelősségre tett nyilatkozata, amely szerint nem az adós megbízottja.

A vásárlónak kötelessége a sajátos törvények betartása, például a környezetvédelmi, a nemzeti vagyon védelmére vonatkozó stb.

Bővebb felvilágosításért keressen fel a székhelyünkön vagy a 0365/424-428 telefonszámon.

Monica Bontea,
a végrehajtó szerv vezetője

Târgu Mureș
Marosvásárhely

A Marosvásárhelyi Állatkert

1964. augusztus 23-án nyitotta meg kapuit a látogatók előtt.

A „születésnap” alkalom arra, hogy mindezt előtérbe helyezzék. Az állatkert-létesítés ünnepét **augusztus 27-én 9 órától éjfél**ig (12 óráig) tartják, lehetőséget teremtve a látogatóknak, hogy közelebb kerüljenek az állatokhoz, megfigyeljék a viselkedésüket. Több kifutóban látványtetés lesz két alkalommal is, a következő program szerint: 11 órától a gyűrűsfarkú makik kifutójánál, 12-kor az oroszlánál, 14-től a rózsás gödénynél, 15-től a galléros páviánál, majd délután 5-től ismét a gyűrűsfarkú makiknál, 18 órákor a kétpúpú

tevénel, 19-kor az emunál, 20 órákor az ázsiai elefántnál, 21 órákor újra az oroszlánál, 22 órákor a bengáli fehér tigriseknél lehet követni az etetést.

Várják az érdeklődőket a Marosvásárhelyi Állatkertbe augusztus 27-én, megünnepelni létesítésének évfordulóját.

Válasszon szemüveg-keretet monofokális vagy kékfényszűrős lencsével mindössze 350 lejért!

SZÁSZRÉGEN (Libertății)
B-dul Libertății, Nr.12/2
0733 553 971

DICSŐSZENTMÁRTON
Str. Victoriei, Nr. 21.
0736 386 353

MAROSLUDAS
Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7.
0735 786 853

SZÁSZRÉGEN (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

MAROSVÁSÁRHELY (Központ)
P-ța Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

MAROSVÁSÁRHELY (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126
0755 088 379

MEDGYES
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

NYÁRÁDSZEREDA
Str. Pompierilor Nr. 1.
0733 553 973

SEGESVÁR
Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Az ajánlat a készlet erejéig tart 2022 augusztusában!

KERET + LENCSE

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

MAGÁNCÉG MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐT vagy ELŐ-KÖNYVELŐT alkalmaz. Érdeklődni a következő telefonszámon: 0723-244-200. (sz.-I)

AZ OLIGRAF MUNKÁST alkalmaz. Tel. 0725-917-420. (23175-I)

A TORDAI CÉG alkalmaz MÉSZÁROST és NŐI SZEMÉLYZETET a töltődébe. Tel. 0744-644-026. (23170-I)

A TIMKO PÉKSÉG alkalmaz 3-as fokozatú BETEGNYUGDÍJAST. Érdeklődni a 0756-128-310-es telefonszámon vagy a cég székhelyén, a Bodoni utca 85. szám alatt. (66696-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

RABLAPROGRAMBA illő autót vásárolok, az elszállítását és forgalomból való törlését vállalom. Tel. 0748-882-828. (16170-I)

ELADÓ kabinos 4x4-es traktor, eke, utánfutó, tárcsa, vetőgép, permetezőgép, gallytörő, szőlőprés. Minden jó állapotban van. Tel. 0754-531-053. (mp.)

LAKÁS

ELADÓ garzon a Tudorban, a Rămu-rele utcában. Tel. 0742-198-536. (16904-I)

MINDENFÉLE

FESTÉST, vakolást, csempézést, parkettezést, ajtószerezést vállalom. Tel. 0749-564-921, 0771-393-848. (16854)

VÁLLALUNK ács-, bádogosmunkát, Lindab-lemezzel fedést, cserépfedést, tetőmosást, festést, eresz-csatorna szerelést, sürgős javításokat, külső munkákat is. Tel. 0759-570-885. (16880)

VÁLLALUNK: tetőkészítést, ács-munkát, festést, meszelést, szigete-
lést, bármilyen kis javítást. Tel. 0742-344-119. (16829-I)

TETŐFEDŐ KFT. vállal tetőkészítést, tetőjavítást, ácsmunkát, bádogos-munkát, szigetelést, meszelést, bár-milyen kis javítást. Tel. 0746-972-003, Fülöp Hunor. (16828-I)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tető-fedést, kisebb tetőjavítást, külső, belső munkát 10% kedvezménnyel. Tel. 0721-159-063. (16830-I)

TETŐFEDŐ ácsmester, vállalom új tetők készítését, cserépforgatást, sür-gős javítást, építkezési munkát. Tel. 0750-826-225. (16832)

VÁLLALUNK bármilyen építkezési munkát, szigetelést, meszelést, tető-javítást, bádogosmunkát, kapuk, ke-rítések hegesztését, bármilyen kis javítást. Adunk anyagot akármilyen munkához. Vállalunk sürgős munká-latokat is. Tel. 0767-763-947, András. (16780)

VÁLLALUNK: tetőfedést, tetőjaví-tást, zsindeletet készítését, javítá-sát, cserépátforgatást, ácsmunkát, meszelést, vakolást, terasz készítést, csatornajavítást, széldecskák javítá-sát, festését. Tel. 0749-798-244. (16831-I)

MOSÓGÉPEKET és hűtőszekrények-et javítok. Tel. 0755-825-502. (16918-I)

„Az ember napjai a fűhöz hason-lók, virul, mint a mező virága, de egy kis szellő s már vége van: a hely is elfeledte, ahol addig állt. Ám az Úr kegyelme mindörökre az igazakkal van, és igazsága fiaik fiaival... Lelkem, áldjad az Urat!”
(103. zsoltár)

Szívünkben soha el nem múló szeretettel emlékezünk a drága jó férjre, édesapára, nagyapára, apósra, apatársra, testvére és jó barátra, a koronkai születésű
APA ÁRPÁDRA,
aki az elmúlt évben, 2021. au-gusztus 25-én, életének 72. évében távozott el közülünk. Szeretettel emlékezik rá felesége, lánya, veje, unokája és testvére. (16760-I)

*Tudjuk, hogy nem jöhet, mégis egyre várjuk,
enyhíti hiányát, ha álmainkban látjuk.
Az ész megérti, de a szív soha,
hogy egyszer majd mi is elmegyünk,
ahol Ő van, oda.
Az élet múlik, de akit szeretünk,
arra életünk végéig
könnyes szemmel emlékezünk.
Szomorú szívvel emlékezünk augusztus 25-én
ERCSEI ZOLTÁNRA
halálának második évfordulóján. Emléke legyen áldott,
nyugalma csendes!*

Szerettei. (16896-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Földi utad tíz éve lejár,
csillagok útján utazol tovább.
Az idő múlik, a fájdalom
megmarad,
de a szívünk mélyén mindig
velünk vagy.
Szomorú és fájó szívvel
emlékezünk augusztus 25-én
a legjobb gyermekre és
testvére, **NAGY LORÁNDRA**
halálának tizedik év-
fordulóján. Emléked mindig
áldott marad! Bánatos
édesanyád és testvéred.
(16900-I)

„Úgy mentél el tőlünk, hogy
búcsút sem mondtál,
szeretnénk, ha itt lennél
velünk, mert a miénk voltál.
Szíve nemes volt, keze
dolgos, élete nehéz volt, álma
legyen nyugodt.”

Fájó szívvel emlékezünk
augusztus 25-én a nyomáti
szü-letésű **SÓFALVI**
ANDRÁSRA halálának 6.
évfordulóján. Emléke legyen
áldott, nyugalma csendes!
Szerettei. (p-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett anya, nagynanya, dédanya,
DÓSA ANNA
szül. Orbán Anna
2022. augusztus 24-én, életének 78. évében eltávozott közülünk. Felejtethetetlen szeretettünket 2022. augusztus 26-án 16 órai kezdet-tel kísérfjük utolsó útjára a kibédi temető ravatalozójából. Virrasz-tóra augusztus 24-én és 25-én 19 órai kezdettel kerül sor a ravata-lozóban.
Drága emléke a szívünkben él.
A gyászoló család. (-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagy-mama, dédmama, testvér, rokon, barát, szomszéd, jó ismerős,
özv. BALIZS IRÉN
életének 87. évében hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése augusztus 25-én, csü-törtökön 13 órakor lesz a maros-vásárhelyi református temető-ben.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (16914-I)

Könnyes szemmel, mély fájd-a-lommal tudatjuk, hogy a szere-tett, drága jó édesanya, anyós, nagymama, dédnagymama, ke-resztanya, anyatárs, nagynéni, sógornő, szomszéd, a gernye-szegi
özv. RÉTI SÁNDORNÉ
– **ILONKA NÉNI** –
életének 97. évében elhunyt. Drága halottunk temetése au-gusztus 25-én, csütörtökön 15 órakor lesz a gerneszegi teme-tőben, Jehova tanúi szertartás szerint. Nyugodj békében, emlé-
ked szívünkben élni fog.
A gyászoló család. (16917-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNYÍTÁS

Mély fájdalommal értesültünk kedves munkatársunk, Kovács Zsolt szeretett édes-
anyja, **KOVÁCS IRINA** elhalá-lozásának hírérl.
A **MARMED** munkaközössége
őszinte részvétet kíván a gyá-szólo családnak. Emléke le-
gyen áldott, nyugalma
csendes! (16920-I)

Mi a biotin, és mit okoz ennek a hiánya a szervezetben?

A haj testünk lényeges része, amelyet hajlamosak vagyunk figyelmen kívül hagyni, és amely életünk legkorábbi szakaszaiktól kezdve elkísér bennünket. Nemcsak esztétikai szerepe van, hanem lényeges szerepet tölt be a fejünk védelmében is.

A haj azon vékony szálak összességét képviseli, amelyek az epidermisz szintjén találhatók, és gyökerük a dermiszben, a bőr legmélyebb rétegében van. Egy keratin nevű rostos fehérjéből áll, amely két, kénben gazdag aminosavat tartalmaz. Étrendünk változásai és kiegyensúlyozatlan életmódunk miatt alacsony biotinszinttel szembesülhetünk, ami negatívan befolyásolja a haj, a bőr és a köröm minőségét.

Mi a biotin?

A biotin, más néven szépségvitamin, a B7-vitamin vagy a H-vitamin, az egészséges szervezet létfontosságú része, fontos szerepet játszik a haj, a bőr és a körmök egészségének megőrzésében. A biotin javítja a keratin szerkezetét a szervezetben, amely a haj szerkezetének fő összetevője. A haj vastagsága, rugalmassága és törékenysége a keratin megfelelő szintjétől függ. A biotin vízben oldódik, ami azt jelenti, hogy a szervezet nem képes elraktározni, ezért az étrendünkből kell asszimilálnuk.

A biotinhoány tünetei és okai

Elég nehéz nyomon követni a biotinbevitelünket szigorúan az étrendünkből, ezért a biotinszint csökkenését általában olyan tünetek kísérik, mint a vékony haj, a törékeny körmök, valamint a szem, az orr és a száj körüli bőrgyulladás. A biotinhoány egyéb súlyosabb tünete lehet a fáradtság, levertség, álmatlanság, számszárazság, a végtagok zsibbadása és bizsergése. A szervezet alacsony biotinszintjét a dohányzás és a túlzott alkoholfogyasztás, bizonyos gyógyszerek, a bélflóra egyensúlyának megzavarását eredményező antibiotikumok tartós szedése vagy a biotintartalmú diétás élelmiszerek hiánya okozza. A terhes nőknél is alacsonyabb biotinszintet tapasztaltak.

A biotin előnyei:

✓ **Segít a haj egészségének megőrzésében** – a biotin serkenti a keratin termelődését és fokozhatja a tüszők regenerálódási arányát, ugyanakkor erősíti a hajszálatat, támogatja ezek egészségét és ragyogást kölcsönöz a hajnak;

✓ **Hozzájárul a körmök és a bőr egészségéhez** – támogatja a zsírsavak termelődését, amelyek táplálják a bőrt és segítik a faggyúmirigyek megfelelő működését;

A biotinról azt is tartják, hogy csökkenti a gyulladást, javítja a kognitív funkciókat, segít csökkenteni a vércukorszintet, növeli a „jó” (HDL) koleszterinszintet és csökkenti a „rossz” koleszterin (LDL) szintjét, ugyanakkor jótékony hatású a terhesség és a szoptatás alatt. A biotin magas szintű biztonságossággal és tolerálhatósággal rendelkezik, ennek ellenére a terhes és szoptató nők csak szakember javaslatára használhatják.

A biotin kis mennyiségben megtalálható állati eredetű élelmiszerekben, például a májban, lazacban, tojásban, tejtermékekben, valamint olyan növényi élelmiszerekben is, mint a karfiol, sárgarépa, banán, a teljes kiőrlésű gabonák és a diófélék. A kiegyensúlyozott étrend megelőzheti az alacsony biotinszintet, de egy étrendkiegészítő is plusztámogatást nyújthat a megfelelő biotinszint megtartásában. A szervezet biotinkoncentrációja az orvos által előírt vérvizsgálattal határozható meg.

www.bellbiotin.ro

Egészség és szépség a hajadnak!

- ✓ Magas biotin és keratin tartalommal
- ✓ Javítja a haj minőségét és egészségét
- ✓ Erősíti a hajszálat és segíti a növekedését

Ez egy étrend-kiegészítő. Olvassa el figyelmesen a csomagoláson található betegájékoztatót/információkat.

IX.

VÁSÁRHELYI
FORGATAG

ÁKOS

BEATRICE

PUNNANY MASSIE

APOSTOL

COMPACT

4S STREET

ELSŐ EMELET

www.forgatag.ro

ÖSSZEKÖT MINKET!

2022. augusztus 22-28.

EGÉSZSÉGFORGATAG KIÁLLÍTÁSFORGATAG VÁSÁRI FORGATAG
TÉKAFORGATAG FOLKFORGATAG SZÍNHÁZI FORGATAG CSICSERGŐ
SPORTFORGATAG KERÉKASZTAL-BESZÉLGETÉSEK PUP-UP FORGATAG

RexoGold

a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

NON STOP

állunk rendelkezésedre!

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- 118-932	• RDS-RCS	- 0365/400-401
- információ	- 118-800		- 0365/400-404
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Aquaserv:	- 0265/215-702
• Rendőrség	- 0265/202-305	- hideg víz-csatorna	- 0265/208-888
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	- közönségszolgálat	- 0265/208-800
• Sürgősségi szolgálat:		- központ	- 08008 208-888
- gyermekeknek	- 0265/210-177	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	- vidék	- 0265/929
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat, 8-16 óra között:	0736-883-110	• Delgaz Grid	- 0265/200-928
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304		- 0800/800 928
	- 0265/312 436	• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
	- 0265/250-120	• Vasútállomás	- 0265/236-284
	- 0265/263 351	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	- 0265/215-119
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	Nemzetközi halottszállítás	- 0744-282-710
• Marmed	- 0265/250-344		
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	-
	- 0729-024-380	0265/263-865	
Labor	- 0751-114-307	koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
e-mail: marmed@marmed.ro,		koszorúk	- 0745-606-269
www.marmed.ro		és halottszállítás	- 0758-047-604
• Dora Optics	- 0733-553-976	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
• Dora Medicals	- 0265/212-971		- 0265/262-907
• Radiológia, echográfia			
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446		
• Emma vendéglő,	- 0740-083-077		
hidegtálak készítése	- 0365/404-664		
• Prefektúra	- 0265/266-801		

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.